Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

ÜLLÉS Nagyközségi Önkormányzat

2022-2027.

Elfogadva: Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének 125/2022.(IX.06.)önkormányzati határozatával

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 3
Célok 7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 7
1. Jogszabályi háttér bemutatása 8
2. Stratégiai környezet bemutatása 8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 11
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 36
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 84
1. A HEP IT részletei 85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 85
Jövőképünk 85
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(kitöltése javasolt, opcionális)* 86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 87
3. Megvalósítás 102
3.1 A megvalósítás előkészítése 109
3.2 A megvalósítás folyamata 109
3.3 Monitoring és visszacsatolás 109
3.4 Nyilvánosság 111
3.6 Érvényesülés, módosítás 111
4. Elfogadás módja és dátuma 113
113

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva, Üllés Nagyközségi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Üllés a Dél-Alföldön, Csongrád megyében, Szegedtől 26 km-re helyezkedik el.
A nagyközséget Forráskút, Zsombó, Zákányszék, Ruzsa és Pusztamérges határolja. A település az 5408-as országút mentén helyezkedik el. Kiskundorozsmától való különválásától - 1948-tól 1949 májusáig az Árpádközpont nevet viselte, ettől kezdve viseli a mai községnevet.
A település területe 4988 ha, melyből 204 ha belterület, 4777 külterület, 7 ha zártkert. A helyi lakosság száma 3022 fő, melynek megközelítően a harmada a külterületi szétszórt tanyákon, döntően Árpáddűlő, Kossuthdűlő, Petőfidűlő, Rózsadűlő területén él

[1] Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	2 960	bázis év
2016	2 981	100,71%
2017	2 959	99,26%
2018	2 954	99,83%
2019	2 975	100,71%
2020	3 109	104,50%

Forrás: Visual Regiszter

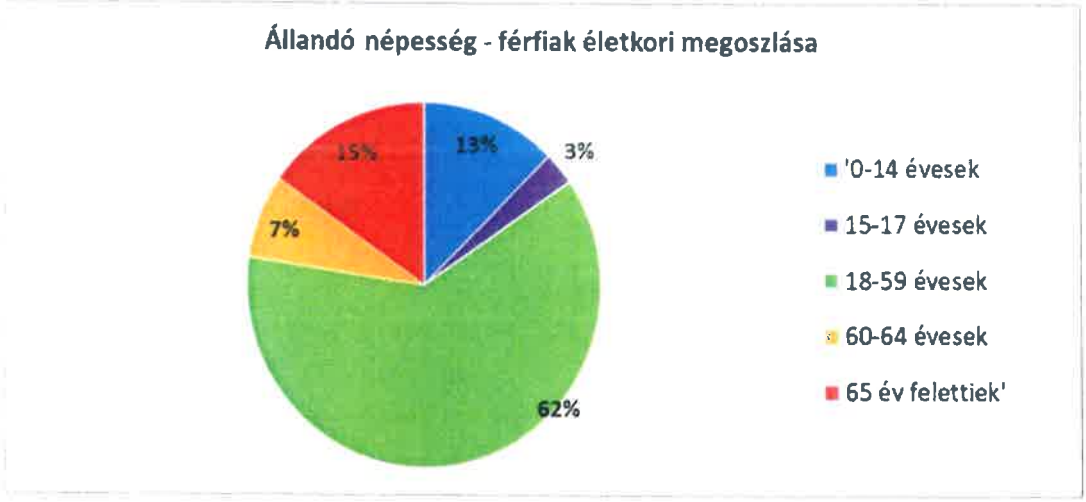
A táblázatból látszik, hogy a lakónépesség száma kismértékben, de folyamatosan növekszik.

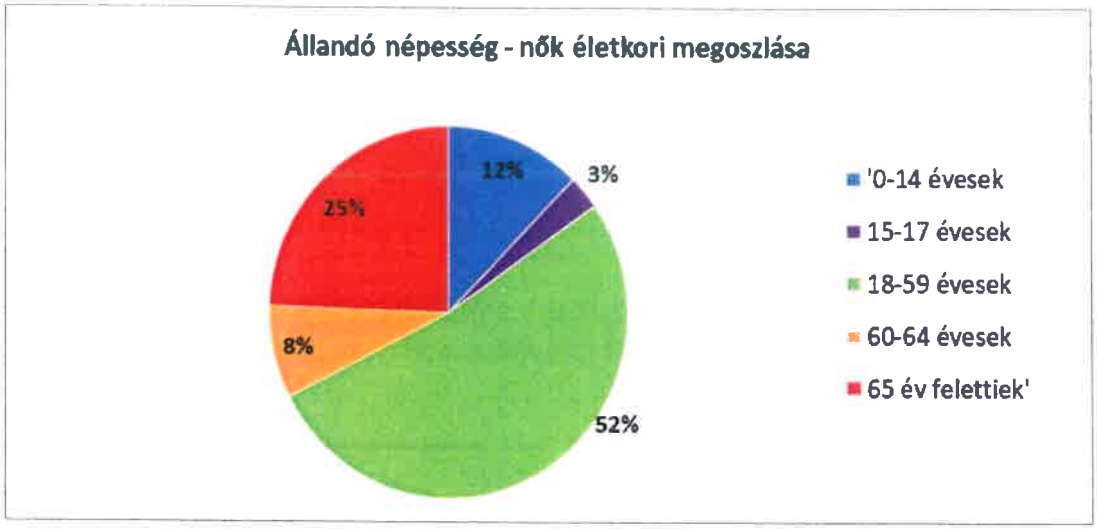
A település lakosságának 90,3 %-a magyar nemzetiségű, azonban a 2011. évi népszámlálás alkalmával a népesség 9,6 %-a nem kívánta megjelölni származását. A válaszolók közül azonos arányban - 0,3% - vallotta magát roma, illetve román származásúnak, 0,6% nem hazai származást jelölt meg, míg szintén azonos arányban - 0,1%-ban - bolgár és horvát, 0,5%-ban német és 0,2%-ban szerb nemzetiségűnek jelölte meg magát.

A lakosság vallási összetételében túlnyomórészt (70,0%-ban) a római katolikus vallás dominál, azonban a megkérdezettek 18,8%-a nem jelölte meg vallását. A válaszolók közül 8,2% nem tartozik egyik vallási közösséghez, felekezethez sem, míg 1,4%-uk egyéb közösséghez tartozik. A református vallás hívei a lakosság 1,5%-át, a görögkatolikus vallásé 0,1%-át, míg az evangélikusok a lakosság 0,1%-át teszik ki.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1512	1588	3100	48,77%	51,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			70	2,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	189	195	384	6,10%	6,29%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	44	47	91	1,42%	1,52%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	937	829	1766	30,23%	26,74%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	112	128	240	3,61%	4,13%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	230	389	619	7,42%	12,55%

Forrás: Forrás: Visual Regiszter

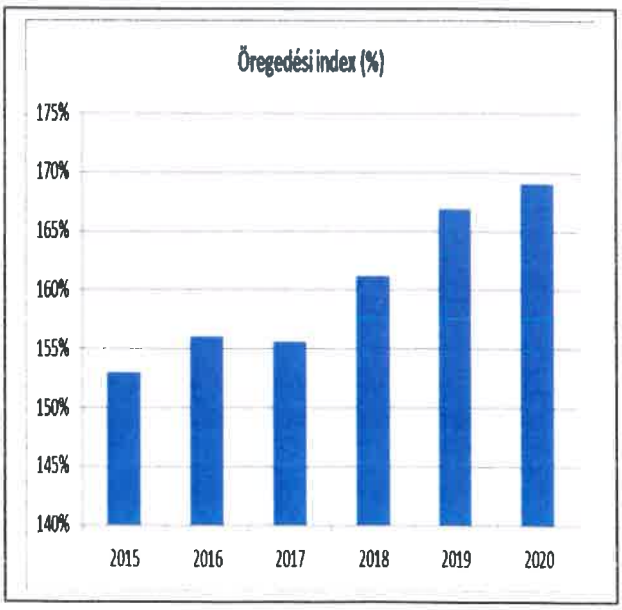

A korosztályi csoportokban – két kivétellel - a nők aránya magasabb, különösen kiugró ez az arány a 65 év feletti népesség esetében, ahol 63,9-36,1 a százalékos mutató.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	595	389	152,96%
2016	607	389	156,04%
2017	613	394	155,58%
2018	619	384	161,20%
2019	644	386	166,84%
2020	654	387	168,99%

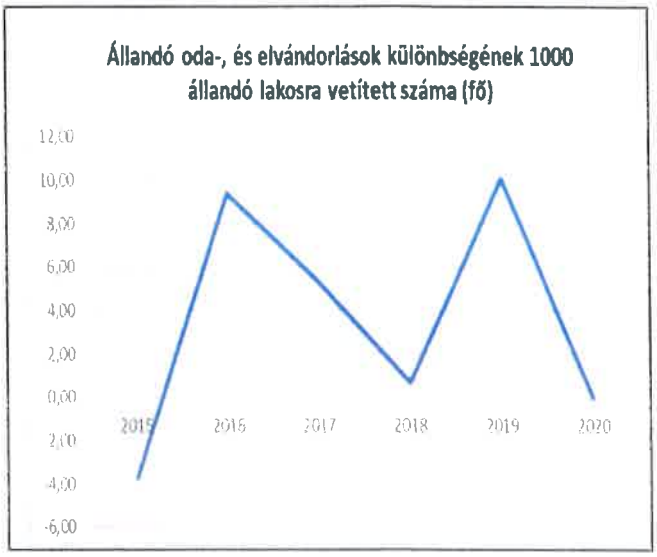
Forrás: Visual Regiszter

Az öregedési index megmutatja, hogy 100 fő 0-14 éves korú gyermekre pl. 2015-ben 152 fő 65 év feletti személy jut.
A teljes lakosságon belül a 65 év feletti korosztály létszáma folyamatosan növekszik, ezzel párhuzamosan a 0-14 éves korosztály létszáma csökken. Ez a tendencia évről-évre egyre szembetűnőbb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-3,71
2016	9,43
2017	5,39
2018	0,68
2019	10,12
2020	n.a.

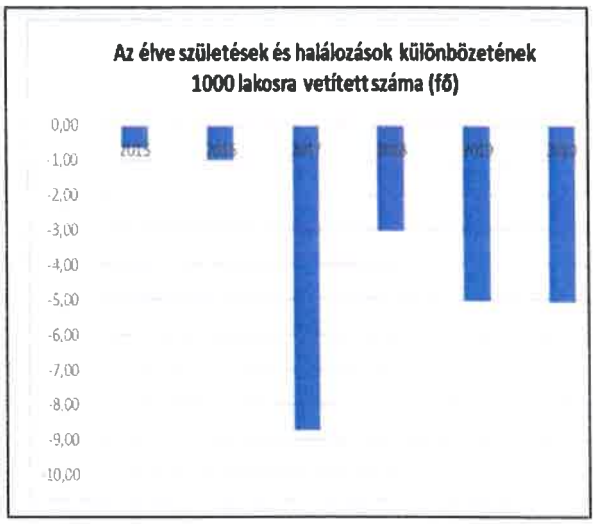
Forrás: Visual Regiszter

A táblázat számai alapján megállapítható, hogy a belföldi vándorlások száma 2015-ben még negatív előjelű volt, 2016-tól viszont már plusz előjeles – a pozitív tendencia folytatódott az azt követő években is.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-0,67
2016	-1,01
2017	-8,75
2018	-3,04
2019	-5,06
2020	-5,08

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás mind a 6 vizsgált évben negatív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma kevesebb, mint az elhalálozások száma és a mutatószám a vizsgált időszakban egyre nő.
Ki kell emelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel. A központi szabályozás a családtámogatási programokkal igyekszik növelni a gyermekvállalási kedvet, és mivel a programok többsége az alacsony jövedelműek számára kedvező, ezért a kistelepüléseken érzékelhető ezek hatása.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő, vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossággal él, milyen a származása, a kora, vagy az anyagi helyzete.
Üllés Nagyközségi Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.
Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, mely áthat valamennyi önkormányzati tevékenységet.
Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti.
Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában a civil szervezetek is aktív szerepet játszanak, elősegítve a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei: szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Üllés Nagyközségi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Üllés Nagyközségi Önkormányzat az alábbiakban ismertetett és esélyegyenlőséggel kapcsolatba hozható szabályokkal, rendeletekkel rendelkezik:

- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 15/2021.(XI.18.) önkormányzati rendelete,
- A lakáscélú támogatásról szóló 3/2022.(III.8.)önkormányzati rendelete,
- A mezei őrszolgálat létrehozásáról, fenntartásáról és működtetéséről szóló 4/2015.(II.25.önkormányzati rendelete,
- A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 16/2020.(XI.11.)önkormányzati rendelet,
- Az „Üllési Talentum" ösztöndíj megalapításáról, a felsőoktatási intézményekben tanulók támogatásáról szóló 4/2022.(III.23.)önkormányzati rendelet,
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok térítési díjáról szóló 16/2021.(XI.18.)önkormányzati rendelet,
- A szociális célú tüzelőanyag juttatásának szabályairól szóló 12/2021.(X.20.)önkormányzati rendelet,
- A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 14/2021.(XI.18.)önkormányzati rendelet,
- Az önkormányzati tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról szóló 10/2014.(VIII.28.)önkormányzati rendelet,
- A települési szilárd és a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízzel kapcsolatos helyi közszolgáltatásról szóló 9/2021.(VI.23.)önkormányzati rendelet,
- A szociális étkeztetés szakmai programja
- A tanyagondnoki szolgáltatás szakmai programja
- Üllés Nagyközségi Önkormányzat Gazdasági Programja

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazott célokat elsősorban Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének GAZDASÁGI PROGRAMJA priorizálja:

A szegénységben élők (munkanélküliek) esélyegyenlőségét:
-a hajléktalanok számára szociális ebéd biztosítása,
-önkormányzati lakások (szociális bérlakások és szolgálati lakások) korszerűsítése, felújítása, állagmegőrzése.

A gyermekek esélyegyenlőségét:
- játszóterek fejlesztése, a meglévő, Dózsa György és az Arany János utcai játszóterek eszközeinek cseréje, helyreállítása, fedett teraszos ülőhelyek, WC-k kialakítása,
-a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár tetőterének beépítése,
-jelzőrendszeri szolgálat megerősítése,
-anyagi és mentális segítséget nyújtó, hátránykompenzáló támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz, programokhoz való csatlakozás (pl. családterápia, szünidei gyermekétkeztetés, stb.) .

A nők esélyegyenlőségét:
Gyermekvállalási kedv ösztönzése – gyermek születése esetén pl. ajándékcsomag juttatása

Az idősek és fogyatékosok esélyegyenlőségét:
-A felújított, bővített és korszerűsített Egészségházban magán szakorvosi rendelések beindítása – melyre egyre nagyobb igény mutatkozik,
- mini idősek otthona építése (apartmanok a Fogarasi utcában, az Üllési Szociális Központ szolgáltatásaira építve).

A külterületi lakosság esélyegyenlőségét:
-mezei őrszolgálat fenntartása,
-az Üllési Polgárőr Egyesület természetbeni és anyagi támogatása,
-a helyi sajtón keresztül lakossági figyelemfelhívó cikkek megjelentetése.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak két célcsoport tekintetében – a fogyatékkal élők és a gyermekek esetében – van kistérségi kapcsolódási pontja:

A fogyatékossággal élő személyek esetében az önkormányzat felvállalta nem kötelező feladatként Támogató Szolgáltatás fenntartását. A működtetés a bordányi gesztorsággal működő Integrált Szociális és Egészségügyi Központon keresztül történik.

Kistérségi kapcsolódásunk van szintén a fogyatékkal élők esetében, ahol a legközelebbi nappali ellátást nyújtó Intézmény, a Mórapartner Kft fenntartásában működő Fogyatékkal élők nappali Intézményét tudja az üllési célcsoport legközelebb elérni.

2017. január 1-jétől a törvényi változások következtében az üllési általános iskolások oktatási-nevelési feladatait, az oktatási-nevelési intézmény épületének fenntartását, annak költségeit a Szegedi Tankerületi Központ szervezete látja el.

A településfejlesztéssel, ezáltal az itt lakó polgárok esélyegyenlőségének javításával kapcsolatban az önkormányzat folyamatos kapcsolatban van több társulással is többek között pályázati tevékenység folytatásában, így a Homokháti Kistérség Többcélú Társulással, a Homokháti Önkormányzatok Kistérségfejlesztési Társulással, a Forrás-4 Szennyvíz-Közmű Önkormányzati Társulással, a Mórahalom és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulással, a Dél-alföldi Térségi Hulladékgazdálkodási Társulással. Ezekben a pályázatokban a társulások, mint pályázati gesztorok szerepelnek, a pályázat kedvezményezettjei a projektben résztvevő települések.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok többségét a jelenleg 2020-as adatokkal dolgozó Teir rendszerből, valamint egyes esetekben helyi információk alapján gyűjtöttük össze. Sajnos igen sok esetben hiányoznak az utolsó, 2020-as adatok A hiányzó adatokat helyi önkormányzati és intézményi nyilvántartásokból próbáltuk kinyerni.

Bizonyos adattáblákban adathiányok mutatkoznak, mint pl. egyes járási hivatal által megállapított ellátások.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége.
Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.
A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.
A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.
A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek.

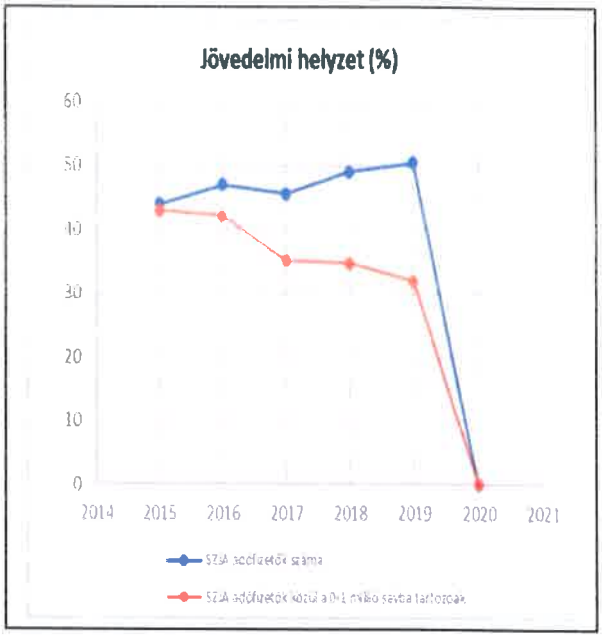
Ismereteink szerint már Üllésen is megjelent a mélyszegénység, több család is él jóval a létminimum alatt. Üllésen „klasszikus" hajléktalanságról nem beszélhetünk, nincsenek utcán élő személyek, viszont a népességnyilvántartási adatok szerint 3 főnek van településszintű lakóhelye bejegyezve a lakcímkártyájába.

A településen a hagyományos roma életforma nem jellemző. Helyi ismereteink szerint kettő roma család él a településen, akik igyekeznek integrálódni a „magyar" családok mindennapjaiba. A családok átlagos körülmények között élnek, nem jellemző rájuk a szegénységnek ezen formája.
Az utóbbi években jellemző az erdélyi roma családok betelepülése, többek közülük állampolgárságot is kaptak. A családok zöme helyben a mezőgazdasági szektorban alkalmi munkásként dolgozik.

A településen jelenleg nem jellemzőek a lakbértartozások, közüzemi díjtartozások. Magasabb tartozások egyedi esetekben fordulnak elő. Az önkormányzat tudomására ez elsősorban akkor jut, amikor az adós – a hátralékfizetés megkönnyítését segítendő – települési, vagy rendkívüli támogatási kérelmével, vagy védendő fogyasztási igazoláskérelmével jelentkezik az önkormányzat polgármesteri hivatalában.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	44,01	42,92
2016	47,05	42,18
2017	45,54	35,19
2018	48,97	34,78
2019	50,43	31,87
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az adófizetők száma az állandó népesség %-ban folyamatosan emelkedett, miközben a 0-1 millió Ft-os jövedelemsávba tartozók száma pedig folyamatos csökkentést mutatott. Mindkettő pozitív tendencia.

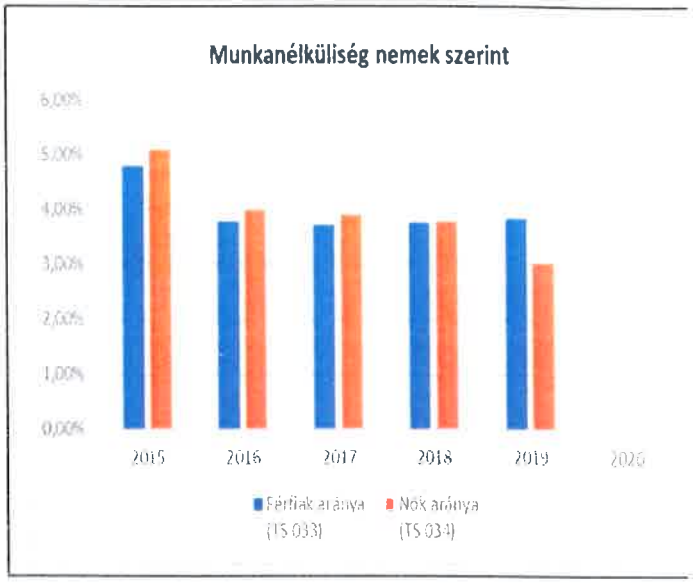
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	4,79%	5,09%	4,94%
2016	3,78%	3,98%	3,88%
2017	3,72%	3,91%	3,82%
2018	3,75%	3,78%	3,77%
2019	3,84%	3,04%	3,44%
2020	n.a.	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

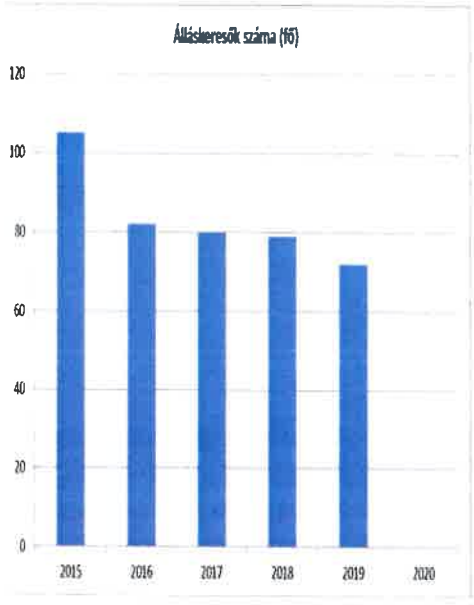
Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Üllésen a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az öt éves statisztikát tekintve megállapítható, hogy a településen nyilvántartott női álláskeresők aránya valamivel meghaladta a férfiak arányát -a 2018-as évben kiegyenlítődött, majd 2019-ben csökkent.

Összességében elmondható, hogy az aktív korú lakosságon belül az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	Fő összesen	**105**	**82**	**80**	**79**	**72**	**0**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	1,00	3,00	4,00	1,00	n.a.
	%	**4,76%**	**1,22%**	**3,75%**	**5,06%**	**1,39%**	-
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	6,00	10,00	6,00	10,00	n.a.
	%	**9,52%**	**7,32%**	**12,50%**	**7,59%**	**13,89%**	-
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	8,00	9,00	7,00	6,00	n.a.
	%	**3,81%**	**9,76%**	**11,25%**	**8,86%**	**8,33%**	-
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	7,00	5,00	6,00	6,00	n.a.
	%	**6,67%**	**8,54%**	**6,25%**	**7,59%**	**8,33%**	-
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	5,00	7,00	6,00	7,00	n.a.
	%	**10,48%**	**6,10%**	**8,75%**	**7,59%**	**9,72%**	-
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	15,00	10,00	11,00	4,00	n.a.
	%	**11,43%**	**18,29%**	**12,50%**	**13,92%**	**5,56%**	-

46-50 év (TS 043)	Fő	12,00	9,00	7,00	7,00	10,00	n.a.
	%	11,43%	10,98%	8,75%	8,86%	13,89%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	14,00	5,00	6,00	10,00	10,00	n.a.
	%	13,33%	6,10%	7,50%	12,66%	13,89%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	20,00	14,00	9,00	8,00	5,00	n.a.
	%	19,05%	17,07%	11,25%	10,13%	6,94%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	12,00	14,00	14,00	13,00	n.a.
	%	9,52%	14,63%	17,50%	17,72%	18,06%	-

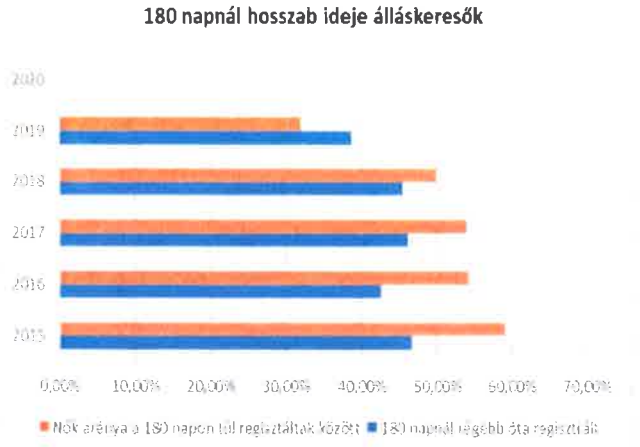
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A számadatok szerint a 20 éves, vagy az alatti, a 41-45 év közötti és az 56-60 év közötti korosztály száma és aránya a korábbi 5 éves időszakhoz képest erőteljes csökkenést, viszont a 61 év felett korosztályban az adatok erőteljes emelkedést mutatnak.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2015	46,67%	59,18%
2016	42,68%	54,29%
2017	46,25%	54,05%
2018	45,57%	50,00%
2019	38,89%	32,14%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat arra mutat rá, hogy a nyilvántartott munkanélkülieken belül milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. A nyilvántartott álláskeresők és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma igen magas, bár a számok folyamatos csökkenést mutatnak. A tartós munkanélküliség, illetve a nem „piacképes" szakképzettség a többség elhelyezkedését, munkaerő piacra történő visszatérését kedvezőtlenül befolyásolhatja.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	105	1	0,95%	38	36,19%	66	62,86%
2016	82	2	2,44%	24	29,27%	56	68,29%
2017	80	n.a.	-	29	36,25%	-	-
2018	79	1	1,27%	29	36,71%	49	62,03%
2019	72	1	1,39%	22	30,56%	49	68,06%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánossal rendelkezők aránya az összes nyilvántartott álláskeresők arányához viszonyítva igen magas. Ez mutathatja egyrészt azt, hogy végzettséggel rendelkezők választják a munkakeresés hivatalos útját, vagyis ők regisztrálnak, míg a végzettség nélküliek alkalmi munkával, napi bejelentéssel végeznek munkát.

A településen nincs általános iskolai felnőttképzés, de erre ismereteink szerint nincs is igény. Aki mégis szeretné az alapfokú ismereteket nyújtó iskolát elvégezni, annak Szegeden erre lehetősége van.
Általában az általános iskolával nem rendelkezők nem is érzik szükségét iskolai végzettségük kiszélesítésére.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.
Üllés Nagyközségi Önkormányzat aktívan részt vesz a különböző közfoglalkoztatási programokban. Az elmúlt években több közfoglalkoztatási program is futott párhuzamosan településünkön.
Startmunka mintaprogram belterületi utak karbantartása program keretében és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében folyamatosan pályáz(t)unk és nyer(t)ünk.
Elmondható: egy évben átlagosan 20-25 fő foglalkoztatására kerülhetett sor.

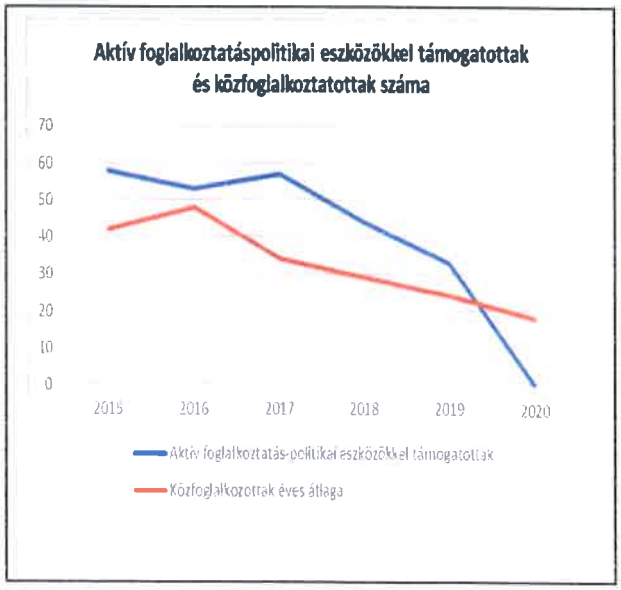
A közfoglalkoztatás szervezését az Üllési Polgármesteri Hivatal szociális osztálya végzi, a munkáltatói feladatokat a polgármester látja el. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a Technikai Csoport vezetője foglalkozik.

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják.
A kilencvenes évektől aktív eszközként kezdik értelmezni a munkaközvetítő tevékenységet és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat, a munkakeresést ösztönző segélyfolyósítási eljárásokat, valamint a tanácsadást és az ellenőrzést-szankcionálást is.
Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	58	42
2016	53	48
2017	57	34
2018	44	29
2019	33	24
2020	n.a.	18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban az aktív foglalkoztatáspolitikai cszközökkel támogatottak száma, valamint a közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is nagymértékű csökkenést mutat.

A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni.
Sajnos a központi támogatással megvalósuló közfoglalkoztatotti létszám évről-évre jelentős, látványos csökkentést mutatnak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Az üllési lakóhellyel rendelkező munkaképes korú korosztály többsége - mivel helyben csak korlátozott számú munkahely áll rendelkezésre – Szegeden vállal munkát.
A megyeszékhelyre történő ingázás feltételei adottak, a buszjáratok Üllésről-Szegedre és Szegedről Üllésre óránként járnak, a menetidő autóbusszal 45 perc.
A megyeszékhelytől, Szegedtől való távolság 25 km, személygépkocsival kb. 35 perc alatt érhetők el a munkahelyek.

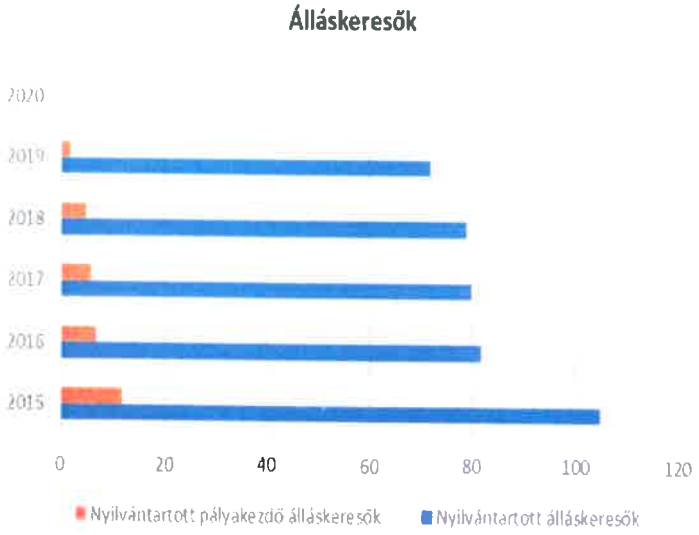
Munkahelyteremtő beruházások, munkahelybővítés a településen önkormányzati és egyéb – nem önkormányzati – munkáltató esetében szintén pályázati források kihasználásával valósulhat meg. Folyamatban van egy ipari terület kialakítása, melyre kb. 6 vállalkozás tud betelepülni, növelve ezzel a munkahelyek számát, az elhelyezkedés lehetőségét.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	105	12
2016	82	7
2017	80	6
2018	79	5
2019	72	2
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére, elhelyezkedési esélyeikre, lehetőségeikre irányítja a figyelmet. A 2015-2019. év adatokat figyelembe véve megállapítható, hogy az álláskereső pályakezdők száma évről évre jelentős mértékben csökken. Valószínűleg ők a legmobilisabbak és ők rendelkeznek a legfrissebb tudással, a legpiacképesebb végzettségekkel, képesítésekkel.

A regisztrált pályakezdő fiatalok részére a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya is folyamatosan kínál átképzési, továbbképzési lehetőségeket.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az önkormányzat a munkahelykeresés információs, informatikai feltételét mindenki számára ingyenesen is elérhetővé tette. A Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban rendelkezésre áll az e-Magyarország pont, ami lehetővé teszi a tájékozódást a különböző állásportálokon, illetve ingyenes adminisztrációs segítséget nyújt (az álláskereséssel összefüggő fénymásolás, nyomtatás, faxolás stb.)

A Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által korább szervezett képzések száma drasztikusan lecsökkent.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Jelenleg közfoglalkoztattként 16 főt alkalmazunk intézményeknél, segítve ezzel mindennapi megélhetésüket.
Roma nemzetiségű személyt önkormányzati fenntartású intézményben nem foglalkoztatunk, mivel roma munkavállaló részéről munkavállalói érdeklődés nem történt.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés elsősorban az 55-60 éves, nyugdíj előtt álló korosztályt, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos embereket érinthet.
Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének és elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei

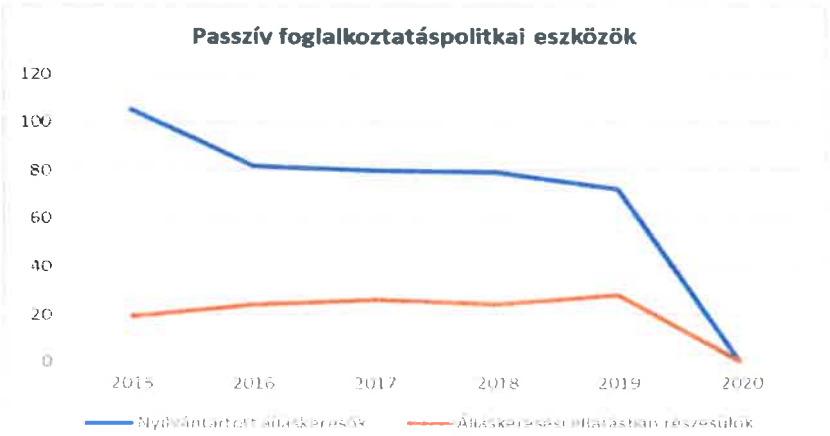
A Déryné Művelődési Ház és Könyvtár az elmúlt években több alkalommal is indított gyakorlatorientált, könnyen elsajátítható informatikai képzést. Legutóbb 2018. júliusában és augusztusában a GINOP pályázati program keretében került sor egy Tanúsítványt adó tanfolyam elvégzésére. (a résztvevők tablettet is kaptak) E képzések folyamatos lebonyolítását az intézmény a projekt keretében – a képző szervezettel egyeztetve - biztosítja.
Az a képzés a Covid-19 járvány és a veszélyhelyzet alatt nem került megrendezésre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	105	5,31%	19	18,10%
2016	82	4,13%	24	29,27%
2017	80	4,10%	26	32,50%
2018	79	4,05%	24	30,38%
2019	72	3,70%	28	38,89%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

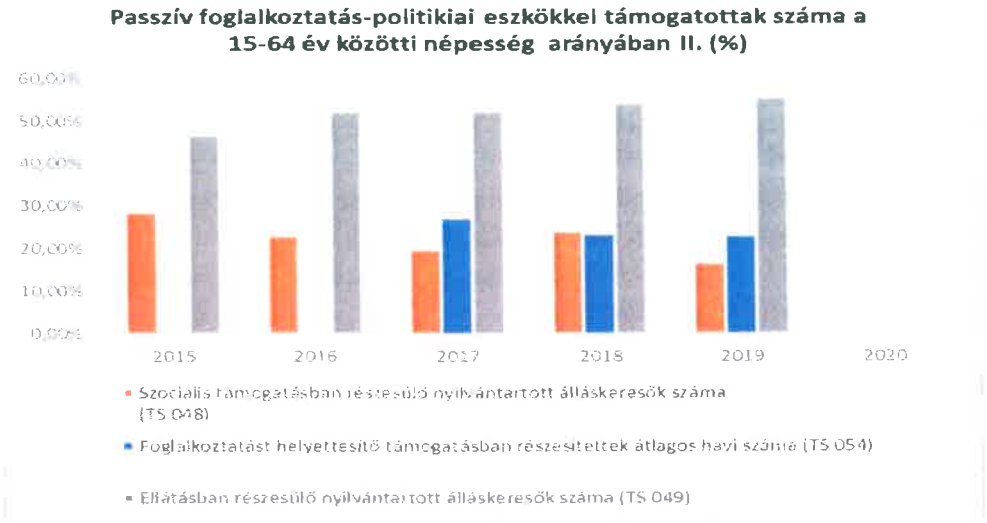

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra.
Az álláskeresési ellátás fajtái: álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély és költségtérítés.
Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni, vagy társas vállalkozói tevékenység feltéve, ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.
Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki - álláskereső - munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani, - az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.
Az álláskeresési járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresési járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült. Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. 27 Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig, 3 hónapig jogosult álláskeresési járadékra.
A táblázatból látható, hogy az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2015-ről 2019-re 9 fővel növekedett, 2019-ben a nyilvántartott álláskeresők 38,9 %-a részesült álláskeresési ellátásban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	30	28,57%	n.a.	-	49	46,67%
2016	19	23,17%	n.a.	-	43	52,44%
2017	16	20,00%	22	27,36%	42	52,50%
2018	19	24,05%	18	23,39%	43	54,43%
2019	12	16,67%	17	23,04%	40	55,56%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

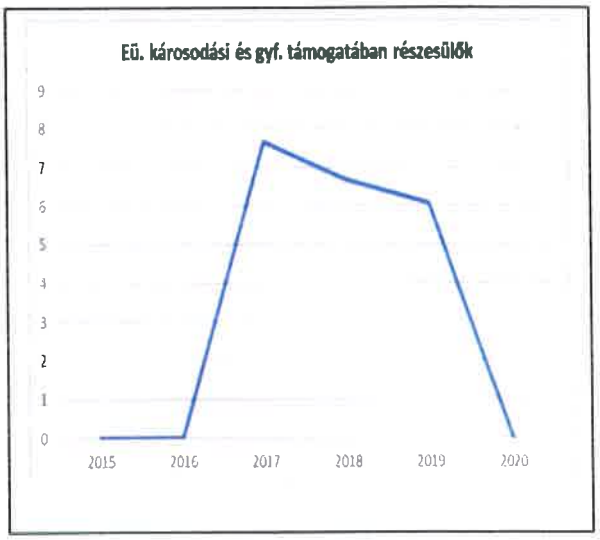
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg. 28 Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22.800 Ft/hó. A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 50 % körüli arányt láthatunk. A nyilvántartott álláskeresők magas aránya részesül valamilyen ellátásban. Ez a tény arra utal, hogy a nyilvántartott álláskeresők többsége nem kíván elhelyezkedni a munkaerő-piacon, számukra megfelel az önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatási program.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	8
2018	7
2019	6
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,
b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerintigyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).
A táblázatból kiolvasható, hogy Üllésen nagyon alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személy.

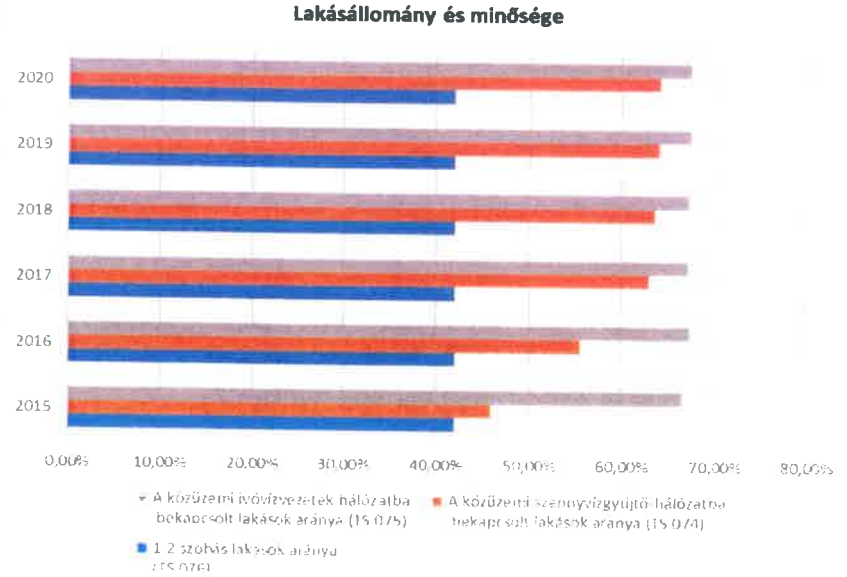
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	1476	1	1	42,01%	45,93%	66,60%
2016	1476	n.a.	n.a.	42,01%	55,56%	67,34%
2017	1476	n.a.	n.a.	42,01%	62,94%	67,14%
2018	1478	2	1	42,02%	63,60%	67,32%
2019	1478	2	1	42,02%	64,14%	67,52%
2020	1480	2	1	42,02%	64,15%	67,53%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Zömmel külterületen lévő tanyás ingatlanok esetében léphet fel elégtelen lakhatás körülmény. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa jelzés esetén közreműködik a problémák megoldásában.
A településen nem jellemző a hajléktalanság, jelenleg 3 fő lakcím nélküli személyt tartanak nyilván. A hajléktalanok lakcím nélküli üllési lakosok, akiket tanyába, melléképületekben a helyi lakosok befogadnak, közvetlen veszélyben nincsenek.

Az önkormányzat jelenleg 1 hajléktalan (lakcím nélküli) számára – a rendeletben meghatározott feltételek szerint - szociális ebédet biztosít.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	1 476	0	7	0	0	0	0
2016	1 476	0	7	0	0	0	0
2017	1 476	0	7	0	0	0	0
2018	1 478	0	7	0	0	0	0
2019	1 478	0	7	0	0	0	0
2020	1 480	0	7	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen pályázati támogatással 2002-ben 7 bérlakás került átadásra. E lakások jellegüket tekintve szociális bérlakásként funkcionálnak.

Az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok 37-57 m2 alapterületűek, komfortosak és kisköltségvetésűek: alacsony víz-, gáz- és villany költségigényűek, segítve ezzel az ott lakók életvitelét, tovább lépésüket.
A lakás 2002-ben megállapított bérleti díja 125 Ft/m2, melyet a Képviselőtestület – tekintettel a lakás jellegére, a bérbeadás céljára – azóta sem emelt.

Az önkormányzat „Az önkormányzat tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról" szóló 10/2014. (VIII.28.) önkormányzati rendelete szerint Szociális bérlakás adható:

(1) Szociális bérlakás adható
a) legfeljebb 5 éves időtartamra azoknak, akik házasságban, vagy élettársi kapcsolatban élnek, és az egyik fél 35 életévnél fiatalabb, valamint akik az önálló életvitelhez szükséges lakhatási feltételekkel nem rendelkeznek
b) olyan családi körülmények között élő személyek részére, akik lakhatásukról – átmeneti időre – nem tudnak megfelelően gondoskodni.
(2) Szociális lakás bérbeadásának feltétele, hogy a kérelmező családjában – a vele együtt lakó családtagokat is beleszámítva – az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem elérje a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át, de ne haladja meg annak 500%-át, egyedül élő esetében az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem elérje a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át de ne haladja meg annak 600 %-át.

A bérlakásokra nagy az igény, a kérelmek folyamatosan érkeznek. A bérlakások 2002. óta csak minimális felújításon estek át, korszerűsítésüket az önkormányzat – a bérlőváltozások alkalmával, lakásonként - tervezi.

b) szociális lakhatás
Szociális lakhatási lehetőség az a) pontban felsoroltak szerint történik – szociális bérlakás program keretében.

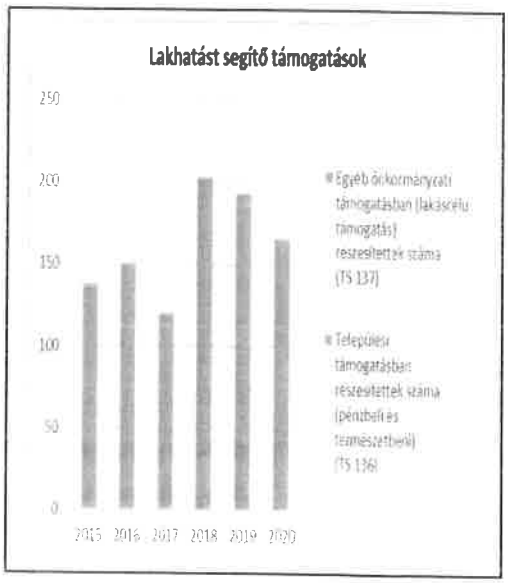
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakásra használt, nem lakáscélú ingatlana nincs Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban (lakáscélú támogatás) részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	135	3
2016	136	14
2017	112	8
2018	195	8
2019	185	8
2020	161	5

A lakásfenntartási települési támogatás, mely a szociálisan rászoruló háztartások részére (ahol a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át, egyedül élő esetén a 350 %-át, kivéve, ha az igénylő és a vele egy háztartásban élő az életvitelszerűen lakott ingatlanon kívül további belterületi lakáscélú ingatlannak tulajdonosa, ide nem értve az öröklés jogcímen szerzett ingatlant.
(3) A települési lakásfenntartási támogatás havi összege:
a) 1 személyes háztartás esetén: 3.500,- Ft/hó,
b) 2-3 személyes háztartás esetében: 4.500,- Ft/hó,
c) 4-5 személyes háztartás esetében: 5.500,- Ft/hó,
d) 6 és 6 személy feletti háztartás esetében: 7.500,- Ft/hó.
(4) A települési lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani. A támogatás iránti kérelmet évente meg kell újítani.

A lakásfenntartási települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által életvitelszerűen lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik – gáz- és áramszámla – viseléséhez nyújtott támogatás.
Sajnos 2022. augusztus 1-jétől az energiaárak jelentős mértékű emelkedése veszélybe sodorhat egy-egy lakossági réteget.

2.) Lakásfenntartási települési támogatás – a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj 30 %-os mértékében- hulladékszállítási díjkedvezmény igénybevételére díjkedvezményben részesíthető azon személy, aki

-a kérelem benyújtásakor a 70. életévét betöltötte,
-a díjkedvezményre jogosító ingatlanban a lakcím- és népességnyilvántartás adatai alapján egyedül, életvitelszerűen él, és
-a havi nettó jövedelme a kérelem benyújtását megelőző hónapban az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át nem haladja meg.

3.) Szociális célú tüzelőanyag juttatás igénybevételére természetbeni juttatásként szociális tűzifa támogatást nyújthat elsősorban azoknak, akik:

a) aktív korúak ellátására,
b) időskorúak ellátására,
c) lakásfenntartási települési támogatásra jogosultak, továbbá
d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családnak,
e) azon háztartásoknak, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át, azaz a 85.500 Ft-ot, egyedül élő esetén annak 350 %-át, azaz a 99.750 Ft-ot.

3.) Lakáscélú támogatásra 2013-ig az önkormányzat költségvetésében évente összesen 400.000 Ft került betervezésre. 2013-tól lakáscélú támogatásra előirányzatot az önkormányzat költségvetésébe nem terveztünk a felmerülő igény csekély mértéke miatt. 2015-ben a testület megalkotta a helyi lakáscélú támogatásról szóló új rendeletét. Az új rendelet népszerű, egyrészt segíti a fiatalok letelepedését, másrészt megmozgatja a helyi ingatlanpiacot is.

A képviselőtestület kérelemre támogatást nyújthat a településen állandó lakóhellyel rendelkezők, vagy annak létesítésével letelepedni szándékozók részére Üllés közigazgatási területén belül elhelyezkedő

a) lakás építésére,
b) új, vagy használt lakás vásárlására,

A támogatás formája
a) kamatmentes kölcsön,
b) vissza nem térítendő támogatás,
c) kamatmentes kölcsön visszafizetését követő egyösszegű támogatás
A támogatás mértéke családonként:
a) kamatmentes kölcsön esetén az ingatlan értékének 20 %-a, maximum 1.000.000 Ft-ig
b) vissza nem térítendő támogatás esetén 200.000 Ft-ig

f) eladósodottság

Pontos számadatokkal nem rendelkezünk arról, hogy mennyire tehető az eladósodott személyek, családok száma.
Ismereteink szerint jelenleg 4 olyan ingatlan van, amely – különböző hiteltartozás miatt, vagy teljes, vagy részleges tulajdoni hányadban – árverési eljárás alatt áll. Jelenleg az ingatlanokban még az eredeti tulajdonosok laknak, konkrét kilakoltatásuk időpontjáról információnk nincs.
Településünkön az 5 év viszonylatában általában 15-20 fő részére töltöttünk ki a védendő fogyasztói kérelemhez kapcsolódó igazolást az önkormányzatnál. (a kérelmezők személye általában állandó) Védendő fogyasztói kérelmet az nyújthat be a közszolgáltatóknál a védendő fogyasztói nyilvántartásba vétel iránt. aki a jogszabályban meghatározott szociális ellátásban részesül. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást is kaphat. Önkormányzat vonatkozásában a benyújtott Védendő fogyasztói kérelmek száma azért mérséklődött, mert a 1993. III. évi a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 2013. évben történt módosítása kapcsán az önkormányzatoktól több szociális ellátás került át a járási hivatalok hatáskörébe. Mint azt már a 3.1 pontban írtuk, közműtartozások esetében magasabb hátralékok egyedi esetekben fordulnak elő. Az önkormányzat tudomására ez elsősorban akkor jut, amikor az adós – a hátralékfizetés megkönnyítését segítendő – átmeneti, vagy rendkívüli segélykérelmével jelentkezik az önkormányzat polgármesteri hivatalában.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu kiterjedt tanyavilága miatt igen nagy úthálózattal rendelkezik /128 km/, melynek többsége nem portalanított. Ezek a külterületi dűlőutak folyamatos karbantartást igényelnek, mely jelentős terhet ró az önkormányzatra. A belterület úthálózata 20 km, ebből 16,7 km portalanított. Vasút nincsen.

Kerékpárúttal a falu belterületén rendelkezünk, melynek hossza 1,2 km. 2008. év végén épült meg az Üllést és Bordányt összekötő kerékpárút, 2011. őszén kerül átadásra a belterületet az Erdei Iskolával összekötő több mint 3 km hosszú kerékpárút.

Az elmúlt 5o évben Üllésen a külterületi és belterületi lakosok aránya megfordult. Ma a lakosok 74,8 %-a belterületen él, ahol az infrastrukturális ellátottságot magasabb szinten lehet biztosítani. Jelenleg külterületen az összlakosság 25,2 %-a él, ahonnét a belterületen lévő infrastrukturális szolgáltatások nehezebben érhetők el.

Belterületi és külterületi lakásállomány megoszlása – 2020. XII. 31-én
Belterület 1021 db
Külterület 459 db
(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

A külterületi ingatlanokra vonatkozó viszonylag magas szám elsősorban abból adódik, hogy a tanyákat leginkább használó, élő emberek, tanyából való kihalásával az örökösök a tanyák állapotával nem foglalkoznak, az ingatlanok elromosodnak, lepusztulnak.

A település belterületén az alapvető közműellátottság – így a vezetékes gáz-, villany- víz- és szennyvízszolgáltatás – biztosított.

A közösségi közlekedéssel valamennyi szomszédos település elérhető.
A megyeszékhelyre, Szegedre a buszjáratok Üllésről-Szegedre és Szegedről Üllésre óránként járnak, a menetidő autóbusszal 45 perc (naponta 27 járatpár).
A járási székhely, Mórahalom busszal szintén elérhető, menetidő 30 perc (naponta – 5 járatpár).
Üllés-Szeged vonalon felújításra került összesen 17 megállóhely, köztük a központi buszmegálló is, ahol fedett biciklitárolót alakítottunk ki.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Üllésen telep, szegregátum nem található.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
Üllésen telep, szegregátum nem található.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.
Üllésen telep, szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés – az összes alapszolgáltatás tekintetében – önkormányzati tulajdonú épületben, két háziorvosi és egy fogorvosi körzet fenntartásával valósul meg. A felújított és korszerűsített Egészségházban (2 háziorvosi körzet rendelője, fogorvosi rendelő, Tanácsadó, vérvételi hely található.

A településen 2 háziorvosi körzet működik, önálló gyermekorvosi körzet nincs.
Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás (vállalkozó háziorvosok ellátásában),
- fogorvosi alapellátás (vállalkozó fogorvos ellátásában),
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (kistérségi ellátásban),
- védőnői ellátás (védőnő alkalmazásával),
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás (a háziorvosok ellátásában)

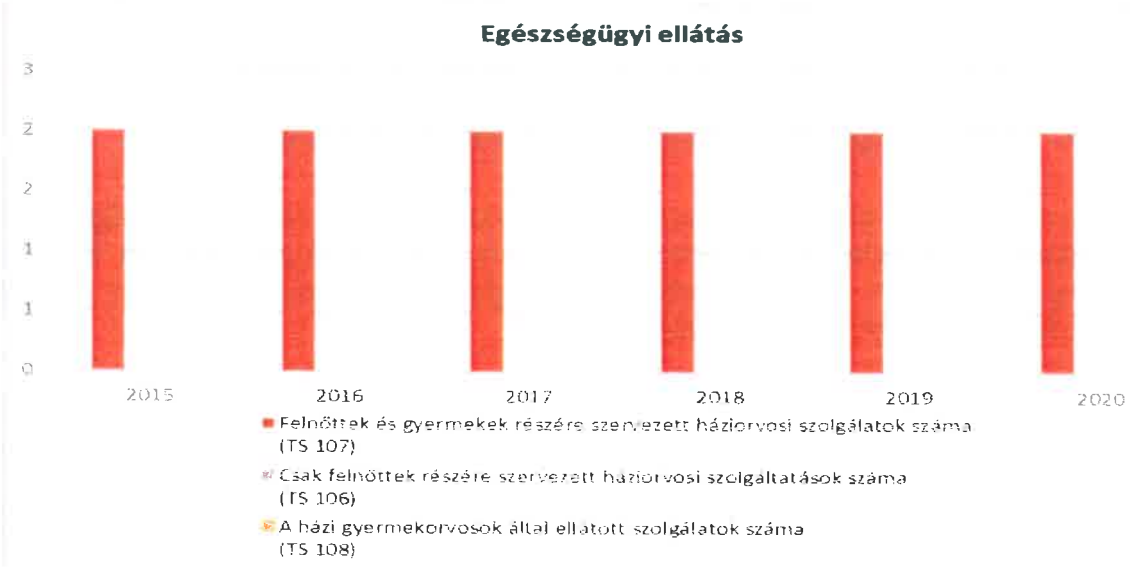
Üllésen 1 fogorvosi körzet működik, ennél fogva a praxishoz közel 3200 fő tartozik.

Hétköznapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig, valamint hétvégén és ünnepnapokon az orvosi ügyelet sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik, a szomszédos településen, Ruzsán, ami 12 km-re van Ülléstől, autóval 15 perc alatt érhető el.
A legközelebbi mentőállomás szintén Ruzsán működik.
A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el.
Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az ingyenes egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalmi szakorvosi rendelőkben tudja igénybe venni.
Tervezzük fizetős szakrendelések beindítását – a háziorvosok közreműködése mellett.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	2	0	0	1	118	n.a.
2016	2	0	0	1	120	n.a.
2017	2	0	0	1	n.a.	37
2018	2	0	0	1	n.a.	32
2019	2	0	0	1	n.a.	21
2020	2	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Fogászati szűrést az iskola-cgészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az önkormányzattal történt megállapodás alapján.

A védőnő folyamatos prevenciós tevékenységet végez – védőnői fogadóóra, várandós tanácsadás, csecsemőtanácsadás keretében, illetve iskolai szűrővizsgálatokat tart.

Az önkormányzat az önkormányzat tulajdonát képező felújított, bővített és korszerűsített Egészségházban a MEDI-CSI 2000 Bt-vel kötött szerződés alapján vérvételi helyet biztosít a háziorvosok körzeteibe tartozó üllési lakosok számára.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat nagyon fontosnak tartja a prevenciót. Több mint 30 éve évente szervez komplex egészségvédelmi, szűrővizsgálati hetet ősszel. A lakosság várja a rendezvényt, hiszen ebben az időszakban több szakorvosi vizsgálat igénybe vehető – térítésmentesen. Az önkormányzat a költségvetés terhére a cél érdekében jelentős anyagi áldozatot vállal, amellett, jelentős szervezési munka, – egészségügyi, szociális és önkormányzati dolgozók, valamint civil szervezetek társadalmi munkája - is realizálódik a megvalósításban.
(a hét megrendezése az elmúlt 2 évben a Covid-19 járvány és az ezáltal elrendelt veszélyhelyzet miatt

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a mórahalmi Móra-Vitál Nonprofit Kft – Kistérségi Egészségügyi Központ által működtetett járóbeteg-szakellátó központja, valamint az Erzsébet gyógyfürdőben (mozgásszervi) szolgáltatásait vehetik igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A rendelőintézetben és a gyógyfürdőben az akadálymentesítés biztosított

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési, közoktatási intézményben, bölcsődében és az idősek klubjában az Üllési Önkormányzati Konyhán keresztül szervezi meg a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakemberek (pl. dietetikus) bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységét, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

Az Önkormányzat sportlétesítményei bővültek – a futballpálya mellett pályázati támogatással – műfüves pálya került átadásra. Az iskola melletti műfüves pályát az iskolások és felnőttek, tanóra keretében és szabadidős tevékenységeik során egyaránt használják.
Az óvodások, bölcsődések számára szintén elérhető egy mini műfüves focipálya, mely az óvoda udvarán létesült.
Az iskola tornaterme megfelelően szolgálja a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások.)
Szabadidős sportprogramoknak az önkormányzat fenntartásában működő Déryné Művelődési Ház és Könyvtár is helyet ad, így a Jóga Klub foglalkozásainak, az egészségmegőrző tornának, a gerinctornának – mind a három heti rendszerességgel működik. A civil szerveződésű „Üllési Természet- és Túrakedvelők" Facebook csoport rendszeresen szervez hosszabb, rövidebb túrákat.
A településen két sportjellegű szervezet működik:
Az Üllési Ifjúsági Sportegyesület, mely egyesíti magában a labdarugó szakosztály és a kézilabda szakosztály gyermek és felnőtt csapatait. Az egyesület működéséhez évente jelentős önkormányzati támogatást kap.
Az Üllési Sakkszakosztály, melynek gyermek és felnőtt tagjai, versenyzői is vannak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, betegek, fogyatékkal élők.
A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ Üllési Területi Irodája biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.
Az ellátások színvonalának megtartása, növelése érdekében szükséges volt az alapellátási feladatokat újra strukturálni.
A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében került ellátásra a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás és a közösségi ellátás és a támogató szolgálat.
Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak fenntartásában jelenleg két szociális feladat, az étkeztetés és a tanyagondnoki szolgáltatás működik.

Mind a kistérség keretében, mind az önkormányzat által működtetett szolgáltatások a Radnai utca 22. szám alatt valósulnak meg.
Az intézményben preventív rendszerszemléletű komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, teljesen lefedik a szociális szükségleteket.
A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Üllésen nem elérhetők drogprevenciós szolgáltatások.
A drogprevencióval kapcsolatos megelőzés elsősorban az iskola egészségnevelési programjához illeszkednek szervesen. A program által megjelölt fő feladatok drogmegelőzési program foglalkozásainak megtartása osztályfőnöki órákon, megismertetni a tanulókkal a legfontosabb drogok hatásait, felhívni a figyelmet a lelki és testi függőség kialakulásának veszélyeire, bemutatni az elsősegélynyújtás lehetőségeit, ill. a drogfogyasztás erkölcsi és jogi következményeit, kialakítani a tanulókban a problémamegoldás, a döntéshozás, nemet mondani tudás és a stressz - kezelés készségét; kapcsolatot tartani a szülőkkel; felvilágosító szülői értekezletek megtartása.
A drogmegelőző programok eredményei hosszú távon mérhetőek. A prevenció legfőbb célkitűzése abban áll, hogy a fiatalok ne váljanak a kábítószerek rabjaivá, szabadidejüket hasznosan töltsék, értékként kezeljék az emberi életet.
Az iskolai drogstratégiában minden tanárnak szerepe van. Feladatuk egy olyan légkör kialakítása, amelyben nincs félelem a büntetéstől és megszégyenítéstől, amelyben a diákok őszintén feltárhatják érzéseiket, problémáikat és segítő kezeket találnak. Így jó esély van arra, hogy megállítsanak valakit azon a lejtőn, ami tragédiához vezethet.
Iskolai prevenciós munkánkat hatékonyan kiegészítik a rendőrség munkatársai által megtartott drog – és bűnmegelőzési program foglalkozásai.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen az egyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetés nem történt, panasz nem érkezett, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkriminációról nincs tudomásunk. Bármely üllési lakos, aki rászorul az ellátásokra, egyenlő eséllyel veheti igénybe azokat, hasonlóan más jogosultakhoz.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Az önkormányzat a helyi kötelező közszolgáltatási feladatokat megszervezi. A humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladati, a közterületek tisztán tartása biztosított.
Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, civil szervezetekkel, az egyházzal, a testvértelepüléssel (Torockó) és egyéb szervezetekkel.
A közéleti tevékenységről tájékoztatás biztosítása:
A településen az Üllési Körkép című önkormányzati havi lapban, a www.ulles. honlapon és Üllés község Facebook oldalán biztosítjuk a lakosság tájékoztatását.
A könyvtárban mindenki számára hozzáférhetők a településre vonatkozó főbb adatok, helyi rendeletek, jegyzőkönyvek.
A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A településen művelődésre és kikapcsolódásra – ingyenesen - a Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban van lehetőség, melynek tagintézményei a Közösségi Ház és a Községi Könyvtár. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek

kezdeményezéseire tekintettel alakítják. A zárt terek mellett jelentősek a közterületi rendezvények is. (*Tojásos Húsvét, Majális-Családi nap, Horgászverseny, Kreatív Mesterek Napja, Üllési Nyárindító Fesztivál, Szent Mihály-napi Tűzgyújtás, Lecsófőző Verseny, Citerástalálkozó, Adventi Rendezvénysorozat).*

A helyi közéleti tájékoztatás, tájékozódás színtere a helyi média, az Üllési Körkép havilap. Az újság ingyenesen jut el a település minden bel- és külterületi ingatlanához. A nyilvánosság szempontjából egyre nagyobb jelentőséggel bír Üllés Nagyközség Facebook oldala is, mely nagy tömegeknek azonnali információval szolgál.

Az Önkormányzat – az Alkotóház által - helyet biztosít a képzőművészeti alkotások elhelyezésére, segíti a népművészeti csoportok (FONÓ Néptáncegyüttes, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Rézhúros Banda stb.) működését, helyszínt biztosít.
Az Alkotóházban állandó helytörténeti kiállítás található.
A közösségi élet színterei még a civil szervezetek, melyből 22 tevékenykedik a településen.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
1	1	18655	1

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élőkre a békés egymás mellett élés jellemző, konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az önkormányzat és több civil szervezet is szolidaritást vállal a helyi rászorult személyek, családok megsegítésében.
A civil szervezetek közül a Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, az Üllési Karitasz Csoport, a VÉSZ Üllési Egyesület, a Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja, és a Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület vállalt adománygyűjtést, pályázati lehetőségekkel megvalósított programokat a hátrányos helyzetű családok megsegítésére.
Két intézmény – az óvoda és az iskola - évente alapítványi estet tart, melyből a befolyt összeget az óvodások, iskolások intézményi ellátásának javítására használják fel. A VÉSZ Üllés Egyesület szintén szervez jótékonysági estet, az egyesület a hátrányos helyzetű emberek, családok megsegítését tűzte ki.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nemzetiségek nem élnek.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere.

Az önkormányzat egy-egy a civil életet is befolyásoló döntés előkészítésébe bevonja az adott szervezetet. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek a szervezetek.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez.
A településen jelenleg 22 civil szervezet működik.
- Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén működő szervezetek:
  FONÓ Alapítvány, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Írói Klub, Üllési Folkműhely Egyesület
- a célcsoportok életfeltételeinek javítása érdekében humán, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek:
  Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület, Nyugdíjas Klub, Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, Karitász Üllési Csoportja, Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak üllési csoportja, Suli Alapítvány, VÉSZ Üllés Egyesület, Üllési Gazdakör
- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató szervezetek:
  Üllési Életmód Klub, Üllési Ifjúsági Sportegyesület, Üllési Sakkszakosztály, Árpád Horgászegyesület, Jóga Klub, Kincsem a Lovassportért Egészséges Gyermekekért, a Természetért Alapítvány
- a közbiztonságot támogató szervezetek:
  Üllési Polgárőr Egyesület, Üllés Nagyközségi Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- környezetvédelem terén működő szervezet:
  Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület

Az Önkormányzat „A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről" szóló 24/2008.(VI.11.)Kt.ör rendelete alapján – pályázati lehetőség biztosításával, illetve a működésükhöz szükséges helyszín, színtér biztosításával segíti munkájukat. A támogatási szerződésben rögzítésre kerül a támogatási összeg mellett, a civil szervezet által vállalt feladat ellátása is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony iskolai végzettségű személyek körében a szegénység oka a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása
A lakosok egészségügyi állapota az országos átlagnak megfelelő, romló egészségügyi állapot	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
Szociális bérlakások elavult, korszerűtlen állapota	Szociális bérlakások felújítása
Kis település lévén kevés a munkahely	Ipari terület hasznosítása
Az alacsony jövedelmű emberek számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése
A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.)sz. határozatával a „Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032" Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de elsősorban azokra a gyermekekre kell a hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.
A közoktatás új alapokra helyezése és az oktatás színvonalának emelése a társadalom évek óta jelentkező jogos elvárása. Ennek kívánt megfelelni a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Köznev.tv.) azzal, hogy deklarálta, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Ez a feladatellátásban az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formáját jelenti, függetlenítve az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől.

A Köznev.tv. 74. § (1) bekezdése alapján az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a többi gyermekekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.
A Köznev. tv. módosítása következtében 2017. január 1-jével a Fontos Sándor Általános és Alapfokú Művészeti Iskola működtetői feladatai teljes egészében átkerültek a Szegedi Tankerületi Központhoz.

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Üllés Nagyközségi Önkormányzat feladatellátásával történik. Az intézménybe felvehető maximális létszám 4 csoportban 100 fő. A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasz a gyermek 3 éves korában kezdődik és addig az időpontig tart, amíg a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

A településen bölcsőde működik, a felvehető maximális létszám 2 csoportban 22 fő.

A település lakosságszáma ingadozó, míg 2013-ban 3096 fő volt, addig folyamatosan ingadozva végül 2021-ben 3117 főre emelkedett. Az utóbbi (2015-2020. között) 5 évben – a 0-14 éves korosztályt tekintve - gyermeklétszám csökkenés mutatkozott. A csökkenés országos tendencia, sajnos ezt jelenleg sem a helyi lakáscélú támogatás bevezetése, sem az országos szintű vonatkozású CSOK bevezetése, illetve a gyermekek után járó kedvezmények nem állították meg.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 512	1 588	3100	48,77%	51,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			70	2,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	189	195	384	6,10%	6,29%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	44	47	91	1,42%	1,52%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, a megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. Preventív jelleggel meg kell előzni a veszélyeztetettség kialakulását. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül, illetve civil szervezetek közreműködésével valósul meg.

Meg kell előzni a gyermekszegénység kialakulását is, mely minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Tevékeny részt kell vállalni a gyermekek esélyeinek javításában. Sajátos csoportját alkotják a gyermekeknek a nehezen kezelhető, sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyermekek. Ezen gyermekeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Szociális segítő munka színterei 2020-ban:
A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatai:
A szolgálat a feladatait az 1997. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 39. §-a, valamint az 1993. évi III.tv. A szociális igagzatásról és szociális ellátásokról 64. §-a szerint végzi, az alábbiak szerint

- információnyújtás
- szociális segítő tevékenység nyújtása (gyermekes családokon túl a szociálisan rászoruló személyekkel, egyénekkel)
- szociális, természetbeni, pénzbeni ellátásokhoz történő hozzáférésben segítségnyújtás
- kríziskezelés,
- általános tanácsadás (szociális, életvezetési, metálhigiénés)
- közösségfejlesztő programok szervezése (prevenciós, szabadidős)
- településszintű jelzőrendszer működtetése, heti jelentési kötelezettség teljesítése a járási jelzőrendszeri tanácsadó felé,
- kapcsolattartás a járásszintű család- és gyermekjóléti központtal
- közvetítés a család- és gyermekjóléti központnál igénybevehető szolgáltatások felé (tanácsadó pszichológus, családterapeuta)

Ideiglenes hatályú a 2020-as évben nem volt, nevelésbe vett gyermekek száma 2020. évben 5 gyermeket érintett.

Kiemelten fontos megemlíteni, hogy az egy személyes szolgáltatások a törvényi háttér változásával jelentős segítséget kapnak munkájukhoz, az esetmenedzser és a pszichológus szolgáltatás sok esetben olyan hathatós segítség, ami nem teszi szükségessé a védelembe vételt-ennek feltétele a szoros együttműködés a család részéről. A szolgálat tekintetében elmondható, hogy kiemelten jó a team munka: pszichológus, esetmenedzser, kormánytisztviselő, szakmai vezető között.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma a Homokháti Szociális Központ Üllési tagintézményének családsegítője által nyújtott adatok alapján 2015-2020. közötti időszakban az alábbiak szerint változott:

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	11	32
2016	7	42
2017	5	37
2018	1	42
2019	-	36
2020	-	24

Forrás: családsegítő

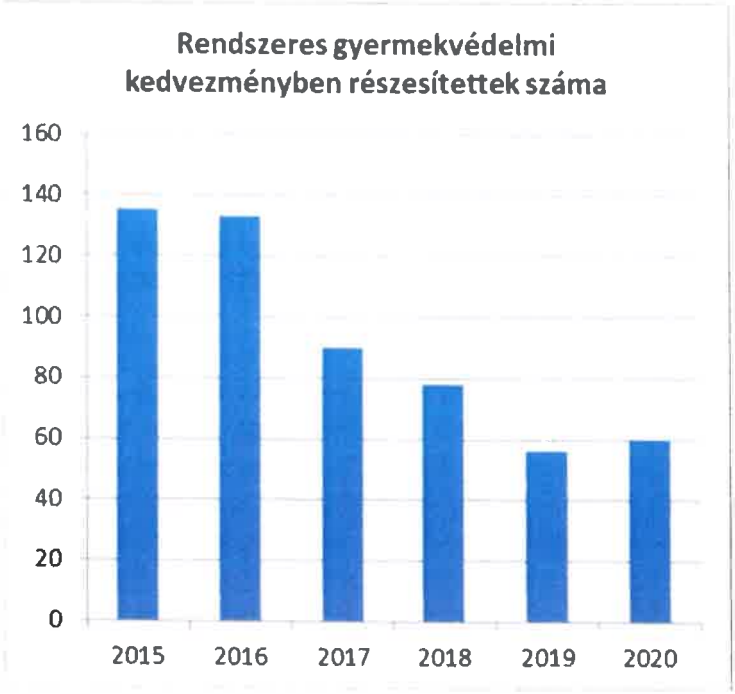
A védelembe vett gyermekek száma csökkent az utóbbi 5 évben, ennek oka többek között elköltözés, nagykorúvá válás, támogató közeg kialakulása (több szintű szociális segítség, pl. pszichológusi szolgáltatás, családterápia). A gyermekek elsősorban családi, kapcsolati konfliktusok, az elhanyagolás, a gyermekek magatartászavara, illetve magas számú igazolatlan iskolai mulasztások miatt voltak veszélyeztetve. A tapasztalata az utóbbi években, hogy egyéb tényezőktől (pl. jövedelmi, iskolázottsági helyzettől stb.) függetlenül jelentkeznek egyre nagyobb számban a családon belüli konfliktusok. A válások egyre gyakoribbá válása, a különélő szülővel való kapcsolattartási problémák, mozaik-családok arányának növekedése, illetve a bizonytalan munka-és jövedelmi helyzet állhat ezek hátterében.

A veszélyeztetettségi mutatók viszont stagnálnak, illetve csökkentek. A 2020-as évben legfőbb esetben a járványügyi helyzet okozta, ennek következtében a gyermekekkel kapcsolatos problémák jellege és mélysége is jelentősen változott. A gyermekek elsősorban családi, kapcsolati konfliktusok, az elhanyagolás, a gyermekek magatartászavara, illetve magas számú igazolatlan iskolai mulasztások miatt voltak veszélyeztetve. A tapasztalata az utóbbi években, hogy egyéb tényezőktől (pl. jövedelmi, iskolázottsági helyzettől stb.) függetlenül jelentkeznek egyre nagyobb számban a családon belüli konfliktusok. A válások egyre gyakoribbá válása, a különélő szülővel való kapcsolattartási problémák, mozaik-családok arányának növekedése, illetve a bizonytalan munka-és jövedelmi helyzet állhat ezek hátterében.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)**
	Fő
2015	135
2016	133
2017	90
2018	78
2019	56
2020	60

Forrás: szociális ügyintéző

2018. január 1-jétől rendszeres kedvezményben az a gyermek részesülhet, akinek a családjában az 1 főre jutó jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (38.475 Ft-ot) a gyermekét egyedül nevelő szülő családjában pedig a 145 %-ot (41.325 Ft-ot), illetve nem rendelkeztek a törvényben rögzített vagyoni helyzettel.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek további kedvezményekben is részesülhetnek, mint pl. az intézményi térítési díjkedvezmény, ami általában ingyenességet jelent.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma a 2015-as adatokhoz képest jelentős csökkenést mutat. A kedvezményezett gyermekek száma 2015-ben 135 fő, míg 2020-ban már csak 60 fő. A több mint 100 %-os csökkenést egyrészt a minimálbér emelkedés okozza. Pl. egy kétkeresős, 2 gyermekes átlagos magyar családban, ahol az egyik szülő garantált bérminimumot (2022-ben: garantált bérminimum: bruttó 260.000 Ft-ot), a másik szülő minimálbért (2022-ben: bruttó 200.000 Ft-ot) kap, a gyermekek már kiesnek az ellátásból, másrészt a családi adókedvezmény igénybevételének a lehetősége okozza.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete „A gyermekvédelem helyi rendszeréről" szóló 15/2021.(XI.18.)önkormányzati rendelete helyi szinten szabályozza a gyermek jogán járó helyi juttatásokat.

Természetbeni ellátás: gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
a) Gyermekjóléti szolgáltatás: Az Önkormányzat a család és gyermekjóléti szolgálat feladatait társulás útján a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ által biztosítja.
aa) A gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatást a szülő, más törvényes képviselő kérelmére, illetve a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében felsoroltak, valamint a jegyző, a gyámhivatal vagy bármely állampolgár – gyermek veszélyeztetettségére utaló - jelzése alapján végzi. A kérelmet előterjeszteni, illetve jelzést megtenni közvetlenül a Szolgálat vezetőjénél lehet.

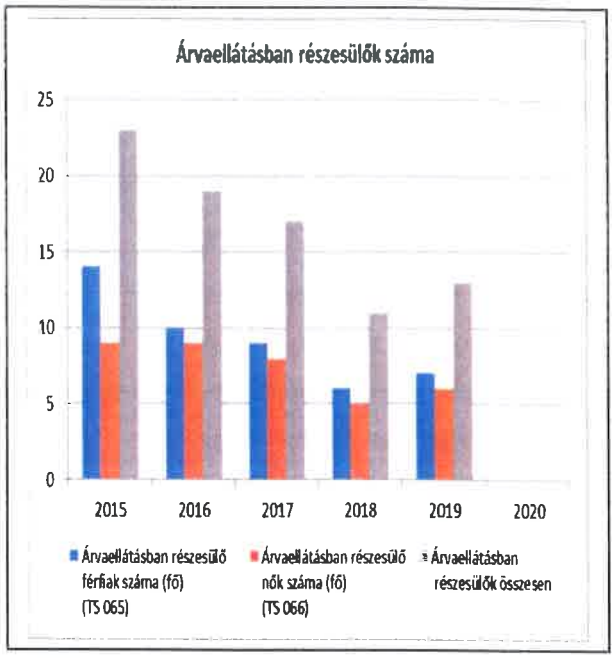
ab) Az ellátás biztosítását a Szolgálat vezetőjének intézkedése alapozza meg.
ac) A gyermekjóléti szolgáltatás részletes feladatait a Gyvt. 39-40 §-ai határozzák meg.

b) Gyermekek napközbeni ellátása keretében
ba) bölcsődei ellátás, gondozás
bb) bölcsődei gondozásra és a bölcsődei csoport üres férőhelyein külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelet.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	14	9	23
2016	10	9	19
2017	9	8	17
2018	6	5	11
2019	7	6	13
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

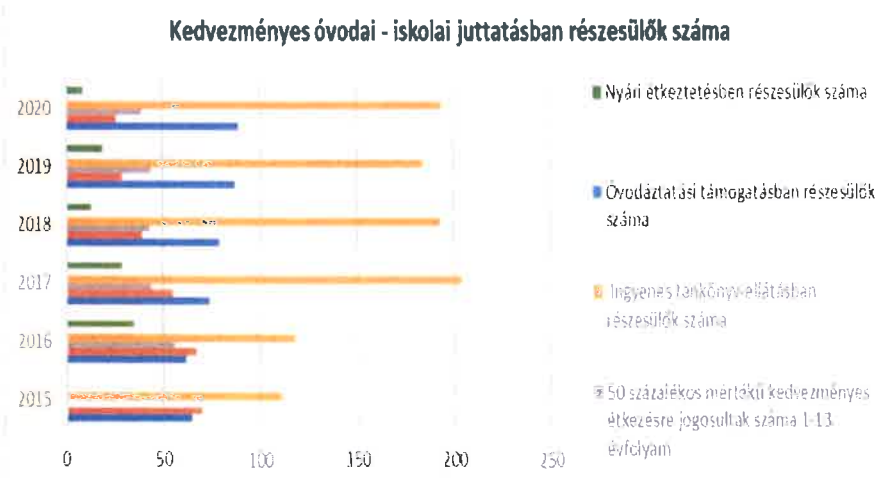
A településen élők közül viszonylag jelentős számban – de csökkenő számban - részesülnek árvaellátásban. (nem minden évre vonatkozóan rendelkezünk adattal e tekintetben.) Összességében megállapítható, hogy az árvaellátásban részesülő férfiak és nők aránya kiegyenlítődött.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői
A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A gyermekek közül sokan otthon nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen étkeznek.

A kedvezményes étkeztetésről a helyi rendelet, továbbá a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) rendelkezik.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	65	70		111	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	0
2016	62	67	56	118	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	35
2017	74	55	44	204	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	29
2018	79	39	43	193	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	13
2019	87	29	44	184	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	19
2020	89	26	39	194	2015. szeptember 1-jétől megszűnt	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számáról az önkormányzatnak nincs pontos információja, de megítélésünk szerint az elenyésző lehet a településen.
Óvodában és általános iskolában nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.
Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások számáról nincs tudomásunk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Üllésen magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermekről hivatalosan nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Üllésen a védőnői álláshelyek száma 2012-től 1,5 fő, a védőnői feladatokat 1,5 fő védőnő látja el.

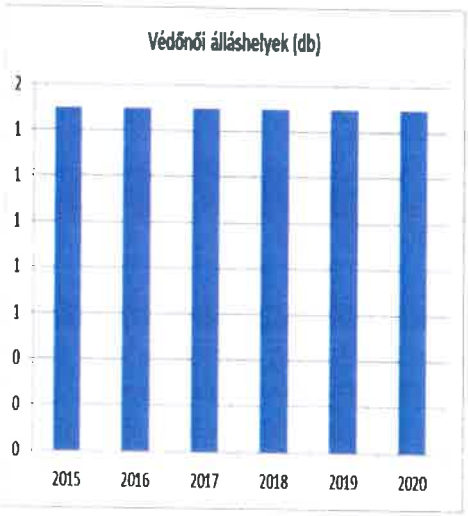
A védőnők feladatai közé tartozik:
- várandós anyák és a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása
- tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan (helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód)
-a gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.
A védőnők – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülész-nőgyógyásszal, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozzák a családokat, szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesznek a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

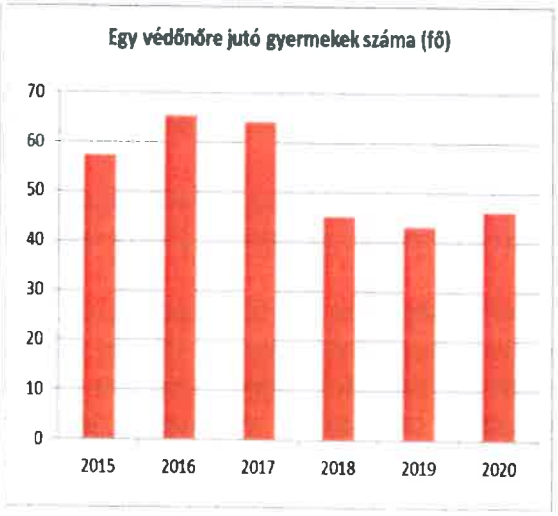
A védőnői leterheltség igen magas. A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyermeket láthat el.

A védőnői leterheltség nem mérhető csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében. Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években átlagosan 46 fő. Az iskola egészségügyi ellátás a háziorvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzi a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	2	86	57
2016	2	98	65
2017	2	96	64
2018	2	99	45
2019	2	95	43,00
2020	2	94	46,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

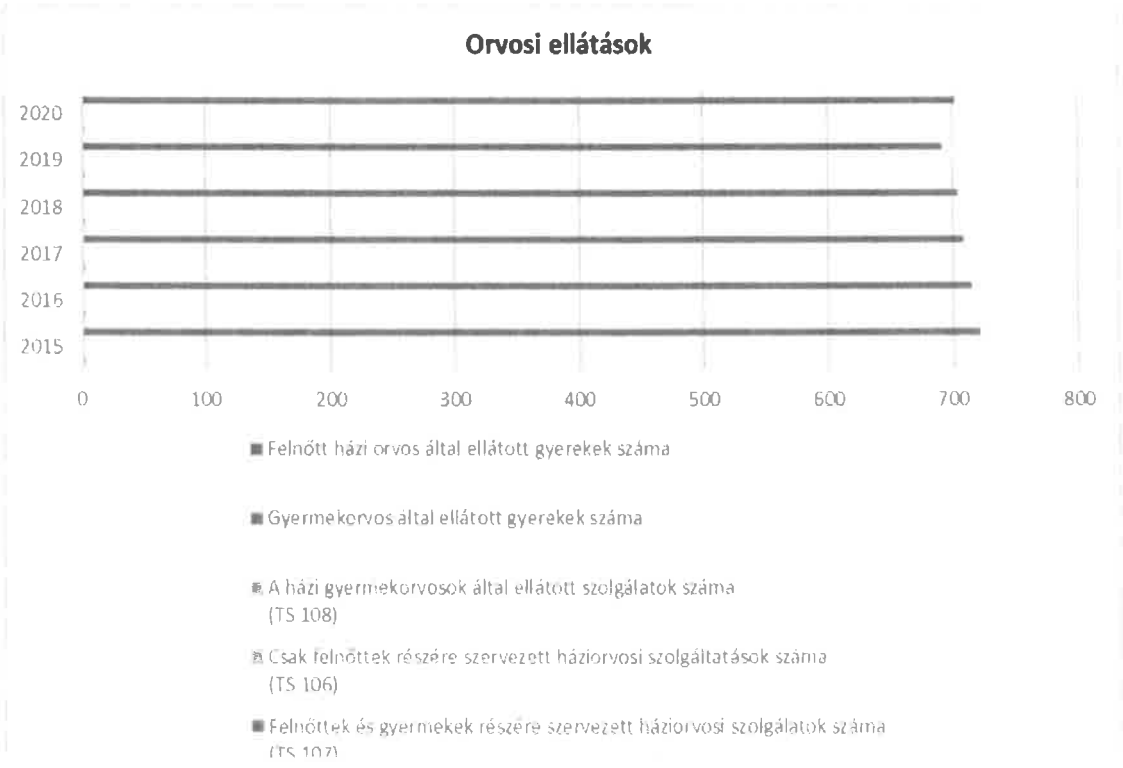

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen önálló gyermekorvosi szakrendelés nincs. A gyermekorvosi feladatokat a háziorvosok látják el. Üllésen 2 háziorvosi körzet működik – vegyes körzetként.
Az iskolaorvosi feladatokat az általános iskola alsó tagozatos diákjai esetében a II. számú háziorvosi körzet orvosa, a felső tagozatban pedig az I. számú háziorvosi körzet orvosa látja el.
Az óvodások egészségügyi felmérését a védőnők végzik.
A bölcsődébe felvett gyermekek orvosi felügyeletét, a gyermekorvosi teendőket – a háziorvossal kötött megbízási szerződés alapján - a II. számú háziorvosi körzet orvosa látja el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	2	0	0	0	722
2016	2	0	0	0	716
2017	2	0	0	0	709
2018	2	0	0	0	705
2019	2	0	0	0	692
2020	2	0	0	0	703

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az adatokból a községi szinten csökkenő, stagnáló gyermeklétszámra következtethetünk. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Államilag finanszírozott gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Mórahalmon és Szegeden van lehetőség.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a háziorvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését. A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgondozó lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Az önkormányzat által fenntartott Csigabiga Óvodában és Bölcsődében fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus és pszichológus látja el a fejlesztő tevékenységeket.
Az óvodába járó gyermekek esetlegesen szükséges speciális igényeit az óvodapedagógus jelzése alapján az egyes szakszolgálatok látják el.
Fontos, hogy minden rászoruló gyermek részesüljön a fejlesztési tevékenységekben, amellyel a problémái kezelhetővé válnak, megoldásra kerülnek. Az óvodában a fejlesztések koordinálását a Mórahalmi Pedagógiai Szakszolgálat látja el.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;
2016. január 1-vel hatályos törvényi változások számos területen megváltoztatták a korábbi gyakorlatot a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálatok tevékenységi körében. 2016-tól az elnevezés is változott, azóta Család-és gyermekjóléti szolgálatról beszélünk, ez jól tükrözi a törvényhozó célkitűzéseit:
- Fókuszban a család (és benne a gyermek), mert a szolgálat az egész családdal foglalkozik- a gondozott gyermek szülője is ellátásba kerül. Nem különül el a családsegítésre és a gyermekjóléti szolgálatra.
- Havi háromszori személyes találkozás, a gondozási munka egyik legszembetűnőbb változása
Jelzőrendszer megerősödése, a jelzőrendszeri tanácsadó státuszának kialakítása, akinek heti jelentést kell küldeni az érkezett jelzésekről: ki küldte azt, milyen veszélyeztetettségre utalt, milyen intézkedés valósult meg. A tanácsadó számos feladatot ellát jelenlétével, tanácsadásaival és a jelzés dokumentációival kapcsolatosan, illetve a beérkező jelzéseket statisztikailag is vizsgálja.
-Párhuzamosságok megszüntetése, amely a két külön szolgálat miatt előfordult, főként abban az esetben, ha a gyermekjóléti családgondozó- ez a korábbi megnevezés volt- vagy családsegítő-családgondozó, egy családon belül is gondozta a személyeket.
-Prevenció- eddig is jelen volt a szolgálatok életében, de most hangsúlyozottabbá vált, bár ehhez anyagi támogatás nem rendelődött, mint kötelező szolgáltatási elemhez.
-Intézményi háttér létrehozása- szervezeti szinten a legnagyobb átalakítást igénylő feladat volt, mert a járási székhelyen kötelező volt egy új intézményt létrehozni, Család-és Gyermekjóléti központ néven. A központ munkatársai végzik a hatóság közeli munkát, működteti a speciális szolgáltatásokat, készenléti szolgálat telefonját, koordináló- munkáltató feladata van, az esetmenedzserek és a tanácsadók tekintetében.
-Új státuszok kerültek kialakításra, hogy ezzel kétszintűvé váljon az ellátás. Szociális Segítő= családsegítő és hatóság-közeli munka = esetmenedzser és a már említett jelzőrendszeri tanácsadó.
-Speciális szolgáltatások indultak el, Üllés nagyközség tekintetében ingyenesen elérhető a pszichológiai tanácsadás és a családterápia.

Üllésen a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében valósul meg a családsegítői feladatok ellátása a mórahalmi Homokháti Szociális Központ irányítása alatt.
Az intézmény szakmai vezetőt alkalmaz, aki havi rendszerességgel hív össze munkaértekezletet, tájékoztatást nyújt szakmai, módszertani képzésekről, koordinálja a különböző pályázatok településszintű megvalósítását.

A helyi családsegítő státuszon 1 szakember látja el a feladatokat, akinek képesítése megfelel a törvényi kritériumnak.

2020-ban védelemből kikerült gyermek nem volt, védelembe vétel nem történt. A településen ideiglenes hatályú elhelyezés nem történt a 2020-as évben nem volt a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatal Hatósági, Szociális és Gyámügyi Osztályán.
A 2020. évi jelzések száma 12 db, a 2019. évhez viszonyítottan a jelzések száma csökkenést mutat (2019. évi jelzések száma: 29 db). A köznevelési intézményekből érkezett jelzések kevés számát jelentősen befolyásolta a 2020. március 16. napjától kezdődő tantermen kívüli digitális munkarend. Elsődleges problémák életviteli, családi-kapcsolati, gyermeknevelési kérdésekből és iskolai igazolatlan hiányzásból adódtak. (másodlagos probléma az anyagi ok) Sajnálatos módon 2017-ben a kapcsolati, vagy családon belüli konfliktusok száma jelentősen megemelkedett, ez bántalmazásban és agresszív megnyilvánulásokban jelentkezett. Az egészségügyi szolgáltatók feladatát is megnehezitette a pandémiás helyzet. A személyes találkozásokat, vizsgálatokat felváltotta a telefonos konzultáció, amely miatt nehezebb volt feltárni a problémákat.

Üllésen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda és a gyermekszegénységet csökkentő egyéb speciális szolgáltatás nem működik.

(A bántalmazó esetekben különösen fontos a Szakmai együttműködés: gyámhivatali munkatárs, intézményi szociális munkás, szakmai vezető, esetmenedzser, pszichológus, orvos között. A mórahalmi gesztorintézmény a segítő tekintetében szupervíziós lehetőséget és csoportos esetmegbeszélést biztosított.)

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

2014. június 1-jétől két csoportszobás bölcsőde működik, amelyben 22 gyermek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése vált biztosítottá. Az új épületben a helyiségek számának növekedésével, fejlesztő szoba és sószoba kialakításával komplexebb ellátásra nyílt lehetőség: már két évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátása mellett időszakos felügyelet, fejlesztő foglalkozások (pl. gyógytorna), baba-mama klub, étkezési-táplálási tanácsadás kialakítása.)

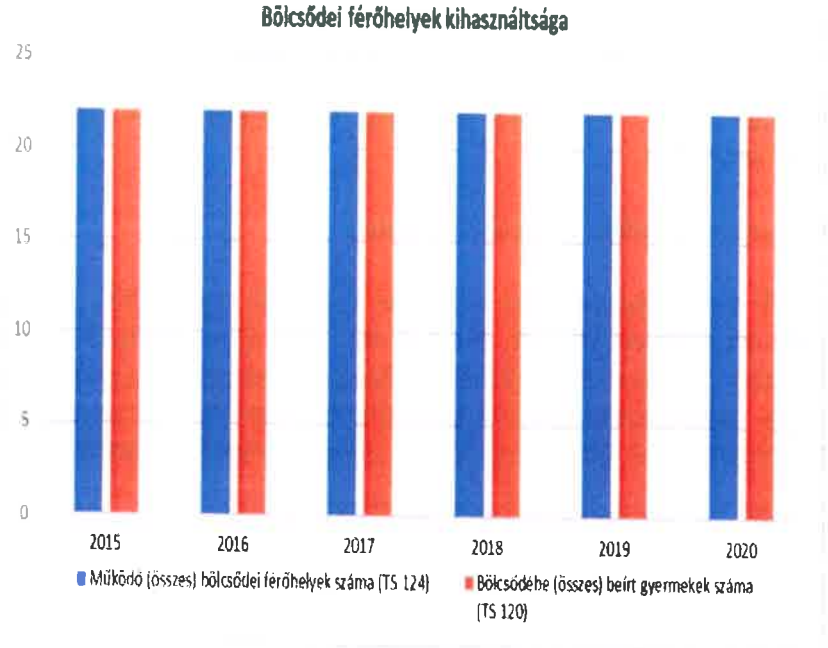
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	22	22
2016	22	22
2017	22	22
2018	22	22
2019	22	22
2020	22	22

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	22	22
2016	0	0	0	0	0	0	22	22
2017	0	0	0	0	0	0	22	22
2018	0	0	0	0	0	0	22	22
2019	0	0	0	0	0	0	22	22
2020	0	0	0	0	0	0	22	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Üllés Nagyközségi Önkormányzat feladatellátásával történik. Az intézménybe felvehető maximális létszám 4 csoportban 100 fő. A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasz a gyermek 3 éves korában kezdődik és addig az időpontig tart, amíg a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem rendszere nem működne a gyermekjóléti alapellátás témakörében említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a településen. A gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (bölcsőde, óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében. Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a nagyközségben, bár

az ügyek járásokhoz történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;
A krízishelyzetben lévő gyermek, család a településen több szerv, hatóság, személy - így a jegyző, a családgondozó, a tanyagondnoki szolgáltatás munkatársai, a Mórahalmi Rendőrőrs munkatársai, illetve a helyi körzeti megbízott, a helyi polgárőrség, az orvos és a védőnő segítségét tudja kérni.

A mórahalmi járásban nincs krízisintervenciós intézmény.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;
A településen a gyermekek számára is hozzáférhető egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférést a program 3.6 e) pontja tartalmazza.
A településen a nyári hónapokban különböző tematikával, különböző érdeklődési körű gyermekeknek gyermektábort szerveznek. így kézműves tábort, tánctábort, gyógynövény tábort, sakktábort. Ezek a táborok hatalmas segítséget nyújtanak a szülőknek, illetve lehetővé teszik a szabadidő hasznos eltöltését is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A hátrányos helyzetű gyermekek közül otthon nem mindig jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű a közétkeztetés, melyet az önkormányzati fenntartású Üllési Önkormányzati Konyha bonyolít.
Hét közben az intézményből szállítják az ebédet a bölcsődébe és az óvodába, az iskolások helyben étkeznek. A konyhán főznek azok számára, akik speciális diéta szerint étkeznek.

Az intézményben hétvégén nem főznek.
A szünidei étkeztetés feltételeit a Gyvt. 21/C §-a tartalmazza. A jogszabály szerint:
(1) a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az *a)* pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei cllátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az *a)* pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A programban kizárólag a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők és a HH, vagy a HHH gyermekek vehetnek részt.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Üllés nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll. Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás. A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvoda és az iskola is fontosnak tartja, hogy az inkluzivitás szemlélete érvényesüljön. Az óvodában az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés megoldásra kerül a problémás gyermekek tekintetében. Az iskolában az egyéni tanulási eljárások keresésével, a differenciált, egyénre szabott tanórai munkával már tanórán, a tantermi keretek között megoldásokat találjanak a problémákra. Ehhez a védőnő, az iskolaorvos, a nevelési tanácsadó, a Gyermekvédelmi szolgálat segítségét is igénybe veszi. Prevenciós foglalkozásokat is szervez (drog, alkohol, bűnmegelőzés stb.) témakörökben. Ezen problémák megoldásához a szülői házzal való állandó kapcsolat nélkülözhetetlen.

Integrációs tevékenység, sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása:
Cél az SNI gyermekek szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentése.

- szociális hátrányok enyhítése: szociális kompetenciák fejlesztése, a kooperatív tanulásszervezés és a kompetencia alapú oktatás lehetőséget kínál minden tanuló számára, hogy megtalálja saját és mások értékeit, azt elfogadja. A szociális kompetencián minden olyan társas képesség, készség, amely nélkül nem lehet sikeres az egyén szocializációja.

Eredményes viselkedésminták elsajátítására és begyakorlására van szükség. Ehhez egy jól felszerelt óvodára és iskolára van szükség, ami nagyban hozzájárul a szociális hátrányok csökkentéséhez. Pályázatok keresése az eszközök, berendezések, könyvtár bővítéséhez. Segítségnyújtás a tankönyvtámogatáshoz, étkezési díjak kifizetéséhez. Szoros kapcsolat a jegyzővel, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, nevelési tanácsadóval, a védőnőkkel, a szakértői bizottsággal.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítése IPR
Az iskola nevelése, oktatása igazodik a gyerekhez és igazodik ahhoz a közeghez, amelyben a gyermekeink felnőnek. Az egyén fejlesztésén keresztül, azzal kölcsönhatásban, fejleszti a befogadó közösséget, s közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik. A mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezet biztosítása.

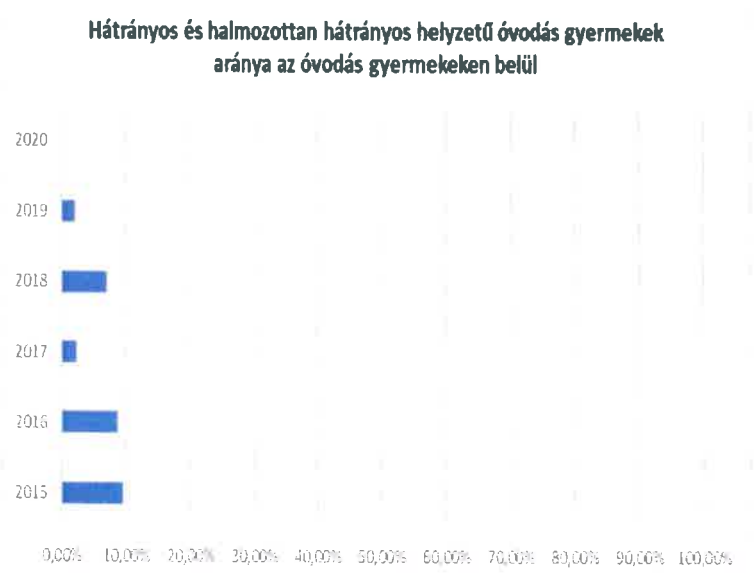
Megvalósulása:
- képességek, készségek mérése
- egyéni képességek fejlesztése, a részképességek hiányának feltárása és javítása: fejlesztő órák, korrepetálások
- egyéni különbségekre alapozott oktatás-nevelés
- az integrációt segítő módszerek, programok, fejlesztések megvalósításához szükséges lehetőségek megteremtése. (megfelelően felszerelt tanterem, sikerélményhez való juttatás, készség és képességfejlesztő játékok, eszközök, számítógépes programok, iskolai számítógépek szabad, saját célú használata, színház, mozi, múzeumlátogatás, könyvjutalom)

Hogyan érhető el:
- óvodából az iskolába való átmenet segítése
- együttműködés a szülői házzal
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálattal
- együttműködés a középiskolákkal
- esetmegbeszélések, problémamegoldó fórumok
- pályázatok figyelése

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása:
A tanulási kudarc feltárásának okai: negatív és pozitív tényezők megállapítása, önbizalom hiányának javítása, a tanulási teljesítmény javítása az önértékelés pozitív irányba való elmozdítása, kooperatív technikák alkalmazása a tanulás és a foglalkozások alatt.

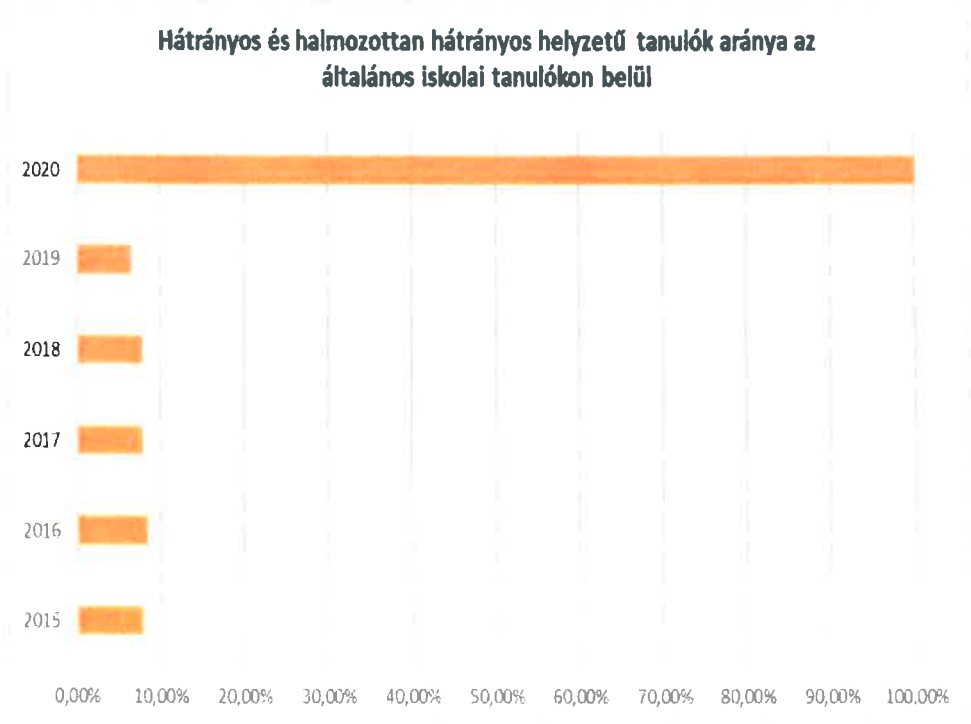
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	73	7	9,59%
2016	79	7	8,86%
2017	84	2	2,38%
2018	85	6	7,06%
2019	91	2	2,20%
2020	89		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	217	17	7,83%
2016	215	18	8,37%
2017	204	16	7,77%
2018	193	15	7,77%
2019	184	12	6,52%
2020	194	21	10,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

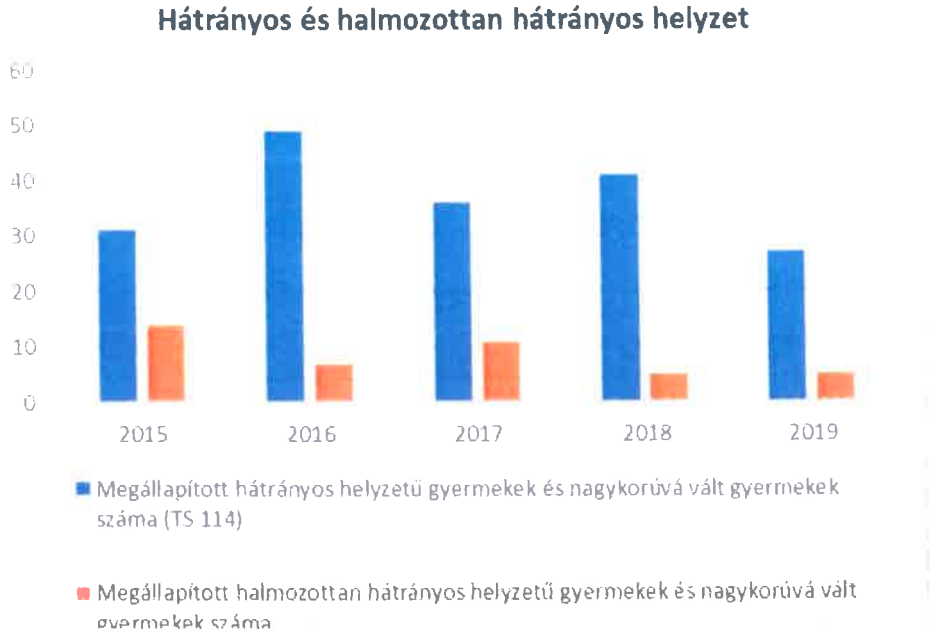
4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban táblázat NEMLEGES.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

A településen középszintű oktatási intézmény nem található, Üllésen élő egyéb településeken középszintű oktatásban résztvevő gyermekek számára vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adattal.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	31	14
2016	49	7
2017	36	11
2018	41	5
2019	27	5
2020	17	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a köznevelléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában a fejlesztések koordinálását a Mórahalmi Pedagógiai Szakszolgálat látja el az alábbi szakemberek segítségével:
-fejlesztő pedagógus,
-gyógypedagógus
-logopédus
-pszichológus

Az iskola munkáját egy főállású gyógypedagógus, három fejlesztőpedagógus; a mórahalmi szakszolgálat biztosítja a pszichológust és a logopédust.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet. Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni. A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. Az üllési óvodában előfordult beszédfogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermek is.
A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik.
A fejlesztő foglalkozások mikro- és/vagy makrocsoportban zajlanak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	100	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	3 hét	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	9	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	6	-
Kisegítő személyzet	-	-

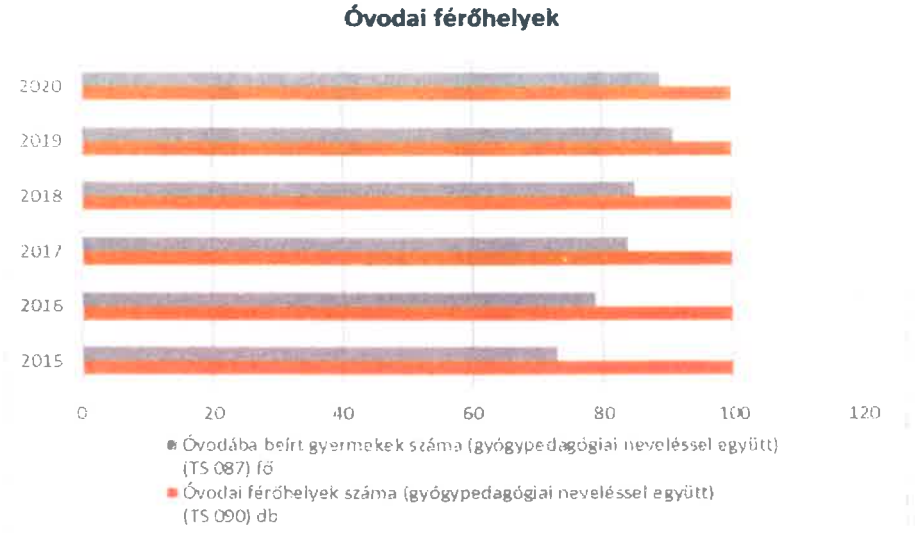
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat, a maximális helykihasználást figyelembe véve, a csoportlétszámok is magasak.
Nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2015	83	4	100	1	73	0	27	18
2016	87	4	100	1	79	0	25	20
2017	95	4	100	1	84	0	22	21

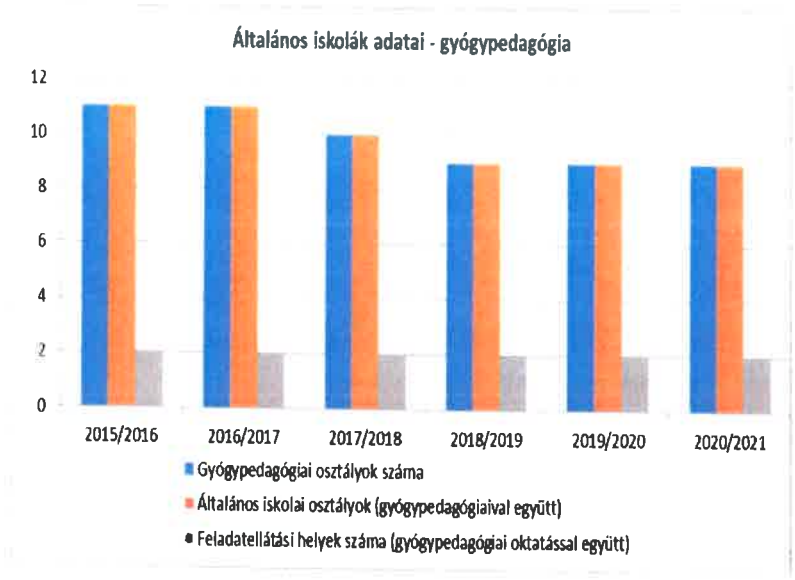
2018	97	4	100	1	85	0	18	21
2019	106	4	100	1	91	0	19	23
2020	108	4	100	1	89	0	18	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2014/2015	11	11	2	20	7,37%
2015/2016	11	11	2	20	6,98%
2016/2017	10	10	2	21	8,25%
2017/2018	9	9	2	21	7,77%
2018/2019	9	9	2	20	7,61%
2019/2020	9	9	2	20	7,61%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	37
2015/2016	21
2016/2017	31
2017/2018	29
2018/2019	30
2019/2020	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában és a Csigabiga Óvoda és Bölcsődében hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés, szegregáció az oktatás képzés területén nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósult meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	32	34
2016	0	0	42	34
2017	0	0	37	33
2018	0	0	42	23
2019	0	0	36	22
2020	0	0	24	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

- kognitív képességek hatékony fejlesztése,
- motivációs szint fenntartása,
- változatos oktatási stratégiák alkalmazása,
- egész napos ellátás biztosítása,
- családlátogatás,
- a szülők, családok nevelési gondjainak segítése,
- fejlesztőpedagógus, iskola pszichológus, logopédus biztosítása,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése,
- felzárkóztató, fejlesztő órák és foglalkozások megtartása,
- megfelelő, egyénre szabott minősítési és értékelési szempontok kidolgozása,
- szintfelmérés a fejlődés érdekében.

Az önkormányzat a hátrányos helyzetű, tehetséges, 8. évfolyamos tanulói megsegítésére csatlakozott a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjához.

Az iskolaépület fenntartását, működtetését -a hatályos jogszabályok értelmében - 2017. január 1-jétől a Szegedi Tankerületi Központ vette át.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban	Családi programok szervezése
Az óvodai nevelést megelőző bölcsődés életkorban a fejlesztésre szoruló a gyermekek ellátáshoz juttatása nem minden esetben megoldott.	a 0-3 éves korú gyermek kora fejlesztése biztosításának a kialakítása
A kamasz és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettsége magas	Gyermek- és ifjúsági klub kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése, kisközösségek kialakítása)

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai, vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.
Az EBktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

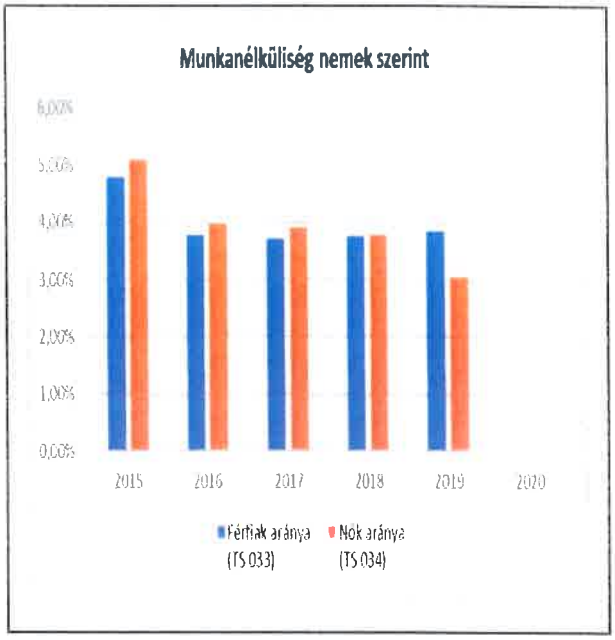
Az esélyegyenlőségi program céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és családi élet összeegyeztetése.
A foglalkoztatás területén a nők helyzetével kapcsolatban egyre kevésbé fedezhetők fel az átörökített közösségi szabályok - mely szerint a hagyományos női szerepek kerülnek előtérbe, a nőnek nem a munkavállalás, hanem a család ellátása területén kell, hogy megtalálja a helyét.
Ez a modern szemléletű folyamat az újabb generációk felnövekedésével még inkább felgyorsul.

Tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak
- a 45 év feletti nők,
- a pályakezdők (a szakmai tapasztalat hiánya miatt),
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	4,79%	5,09%	4,94%
2016	3,78%	3,98%	3,88%
2017	3,72%	3,91%	3,82%
2018	3,75%	3,78%	3,77%
2019	3,84%	3,04%	3,44%
2020	n.a.	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

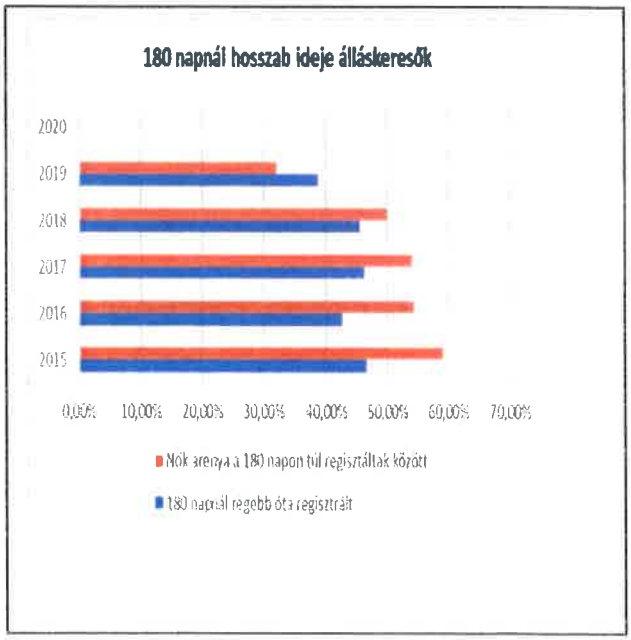

A táblázat szerint a munkaképes korúak körében nyilvántartott férfi és a női álláskeresők aránya 20215. évtől kezdődően összességében csökkent, azonban összehasonlítva a számokat megállapítható, hogy míg 2015-2018. között a nők aránya magasabb volt, addig 2019-ben ez az arány megfordult. Ebből arra következtetünk, hogy a nők hamarabb találnak munkát.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	46,67%	59,18%
2016	42,68%	54,29%
2017	46,25%	54,05%
2018	45,57%	50,00%
2019	38,89%	32,14%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

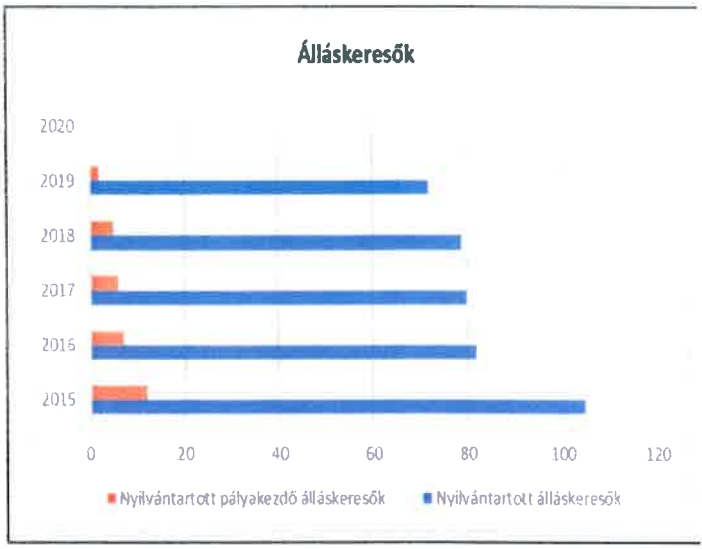
Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a tartós munkanélküliek *(180 napnál régebben regisztráltak)* között is 2019-ig magasabb arányban vannak jelen a nők, 2019-től azonban ez az arány megfordult a nők javára.

Az Európai Parlament által 2013. februárjában megbízott közvélemény-kutató cég által végzett felmérés rávilágított arra, hogy a gazdasági válság és a nők témájában Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	105	12
2016	82	7
2017	80	6
2018	79	5
2019	72	2
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskeresők. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen élő nőket érintő képzés a közmunkaprogram keretében nem valósul meg. A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az álláskeresőknek felvételizniük kell.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek, de ismereteink szerint a településen az alacsony iskolázottságú, de dolgozni akaró nők a közfoglalkoztatásban, a mezőgazdaságban alkalmi/állandó munkásként, vagy pl. segédmunkáskén tudnak elhelyezkedni.
A magasabban kvalifikált nők elhelyezkedési lehetőségei jóval nagyobbak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség

nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül. A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. (Az *önkormányzati foglalkoztatás nagy részét törvény által kötelezően előírt bértábla alapján végzi).*
E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.
Az a jelenség inkább jellemző, hogy idénymunkák tekintetében a vállalkozók gyakrabban foglalkoztatnak női munkavállalót, mint férfi munkavállalót.

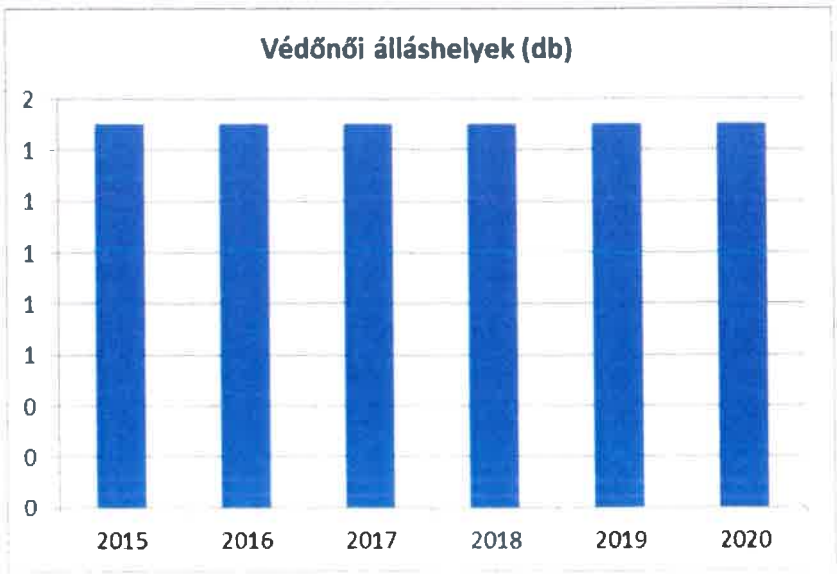
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekvállalás és munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás, a szolgáltatási hiányosságok ronthatják a nők munkaerő-piaci esélyeit.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1,5	86	57
2016	1,5	98	65
2017	1,5	96	64
2018	1,5	99	45
2019	1,5	95	43
2020	1,5	94	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2015-2018. közötti időszakban kismértékű emelkedés, majd ezt követően kismértékű csökkenés tapasztalható a 3 év alatti gyermekek számát tekintve. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb.
A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

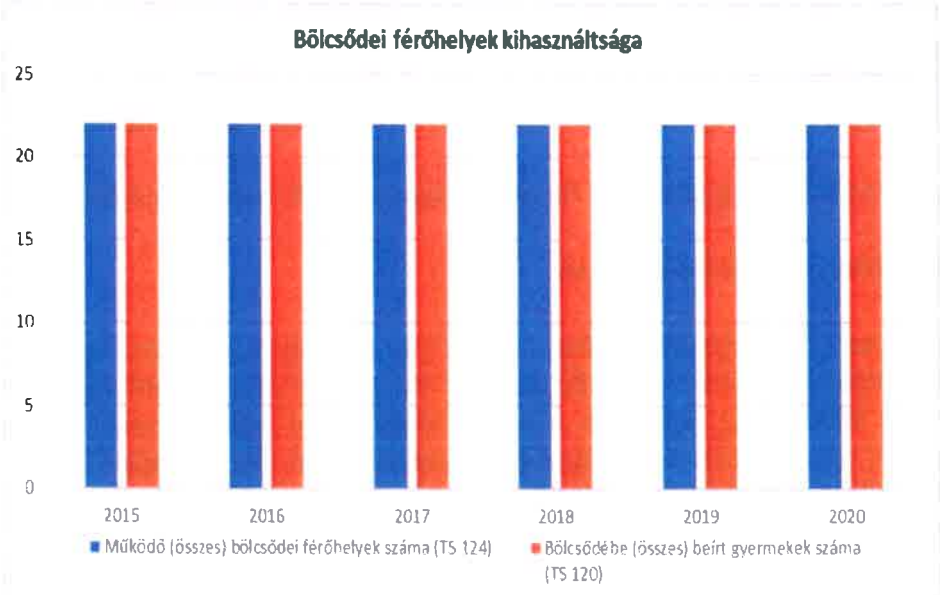
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2015	22	22
2016	22	22
2017	22	22
2018	22	22
2019	22	22
2020	22	22

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	22	22
2016	0	0	0	0	0	0	22	22
2017	0	0	0	0	0	0	22	22
2018	0	0	0	0	0	0	22	22
2019	0	0	0	0	0	0	22	22
2020	0	0	0	0	0	0	22	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők foglalkoztatásának elősegítéséhez az önkormányzat minden lehetséges eszközt mozgósít. 2014. június 1-jétől Üllés Nagyközségi Önkormányzat pályázati támogatás és saját erő biztosítása mellett egy új, két csoportszobás bölcsőde építését valósította meg, amelyben 22 gyermek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése vált biztosítottá. Az épületben a helyiségek számának növekedésével, fejlesztő szoba és sószoba kialakításával komplexebb ellátásra nyílt lehetőség: már két évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátása mellett időszakos felügyelet, fejlesztő foglalkozások (pl. gyógytorna), baba-mama klub, étkezési-táplálási tanácsadás kialakítása.) Az épületben megújuló energiaforrásokat használó rendszer (geometrikus energiára

alapozott hőszivattyús fűtő-hűtő rendszer, felületfűtéssel és –hűtéssel a csoportszobákban is) került kiépítésre. Az új intézmény nemcsak ellátotti létszám bővítésével, hanem foglalkoztatotti létszám bővítésével is járt.

A nők munkahely keresésének megkönnyítésére a bölcsődében bevezetésre került az időszakos gyermekfelügyelet. A felügyelet díját méltányos alapon 200 Ft/óradíjban határozta meg a Képviselőtestület.
A bölcsőde a bővítés óta folyamatos, maximális kihasználtsággal működik, az érdeklődés nagy, az intézmény pedig igyekszik minden felvételi kérelmet teljesíteni – elősegítve ezzel a nők munkába állásának elősegítését.
Az óvoda és bölcsőde intézményi nyitva tartását az önkormányzat szintén a nők foglalkoztatásának elősegítéséhez igazítja: a napi nyitva tartás: hétfőtől – péntekig 06.30-17.30-ig (heti 55 óra).

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás jellemzően a védőnői szolgálat munkájában jelenik meg.
A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesül a kismama új információkban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.
A Védőnői Szolgálat Baba-mama Klubot és Facebook csoportot is működtet. A klub keretében a kismamák az új információk mellett, egymás között tapasztalatot is cserélhetnek.

A védőnők munkájuk során fokozott figyelmet szentelnek a szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anyákra, vagy kisgyermekeikre.
A várandós kismamák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már idejekorán elkezdik. Segítséget nyújtanak a családi- szociális juttatások megismerésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában. A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyerekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli.

A településünkön 2020-ban két esetben érkezett a Szolgálathoz családon belüli bántalmazásról jelzés, (2019-ben egy jelzés érkezett).
A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2.§ (1) bekezdés b.) pontjában előírt jelzési kötelezettségnek eleget téve, mint családvédelmi koordinációért felelős szervet tájékoztatja, hogy hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelte.
Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szerveket mutatják be, ismertetik, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak.

Kiemelt a nők ezirányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás (pl. iskolában, terhesgondozáson stb.)

A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak. Nagyon kényes ez a téma, és a látencia is a legnagyobb e tekintetben. A nők többnyire szégyellik a bántalmazást, „bezárkóznak" és egy idő után természetesnek veszik ezt a fajta viselkedést. A családsegítő és a védőnő szerepét kellene kiemelnünk ezzel a témával kapcsolatban, fontos lenne, hogy a bántalmazott személyek megnyíljanak és segítséget kérjenek. Lényeges lenne a probléma tudatosítása, ennek érdekében pedig szemléletváltást célzó beszélgetések szervezése lenne megoldás. Fontos szem előtt tartani, hogy a jelzőrendszeri tagok részéről a jelzés megtétele felmerülő gyanú esetén sem lenne hiába való, ezzel segítve egymás munkáját a továbbiakban is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Üllésen sem anyaotthon, sem családok átmeneti otthona nem működik. A településtől kb. 30 km-re lévő Kiskunmajsán található Menedék Alapítvány által fenntartott Menedékvárosban található Családok Átmeneti Otthona.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A nők közéletben elfoglalt szerepe egyre inkább előtérbe kerül. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A Képviselőtestület 7 tagja közül 3 képviselő nő. (a korábbi ciklushoz képest 1 fővel javult az átlag)
Az intézményvezetők, tagintézmény-vezetők 100 %-a nő.
A település társadalmi életében közreműködő 22 civil szervezet vezetője közül 14 civil szervezet vezetője nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnek eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.
Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság. A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztály az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott, illetve országos komplex programokkal lehet enyhíteni.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat a nőket érintő társadalmi problémák enyhítéséhez abban tud hozzájárulni, hogy segíti őket az egészségük megőrzésében. Településünkön minden év őszén megrendezésre kerül az Egészségvédelmi Hét, ahol a nők pl. rákszűrésen vehetnek részt.
A nők számos nehézséggel találkoznak az életpályájuk során, a munkanélküliség is ezek közé tartozik. Minden korosztálynak megvannak a maga nehézségei. Nehéz elhelyezkedni a nőnek, ha fiatal, mert családalapítás előtt ál, majd nehéz visszakerülni a munka világába a gyes után, de akkor is, ha 50 éves kor után szűnik meg a munkaviszonya.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak esetén a segítség elérhetőségeinek nyilvánosságra hozatala
A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése.	A gyermekek számára táborok szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

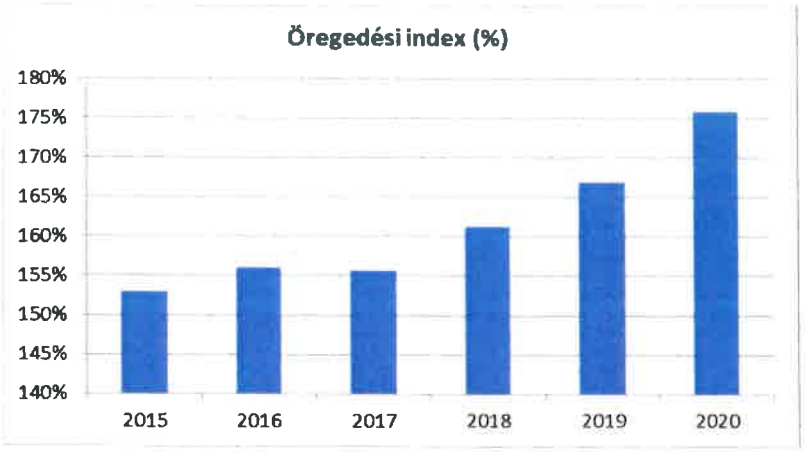
Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede. A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban. A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősek részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősek száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra. Tehát az idősek, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

Üllésen az összlakosságon belül az idősek aránya egyre növekszik. (*lsd: 2. számú táblázat*)

A középgeneráció létszáma egyre csökken, a többgenerációs családmodell felbomlott, így az idős szülők egyedül maradtak. A nagyszámú időskorú lakosság jelentős többsége még ma is a külterületi tanyákon él. A gondozásra-ápolásra szoruló idősek létszáma fokozatosan növekszik külterületen és belterületen egyaránt. A családokra nagy terhet ró a mindennapi megélhetés biztosítása, így a gyakran magatehetetlen idősek ellátása nem mindig megfelelően megoldott. A jelenkori magyar társadalom demográfiai folyamatait a növekvő átlagéletkor, középkorúak halandóságának növekedése és a nők hosszabb élettartama jellemzi. Hazánkban az időskorban jellemző megbetegedések a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák is jelentős súllyal és mértékben jelen vannak. Sok idős embernél alakul ki pszichés megbetegedés. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	595	389	152,96%
2016	607	389	156,04%
2017	613	394	155,58%
2018	619	384	161,20%
2019	644	386	166,84%
2020	654	387	

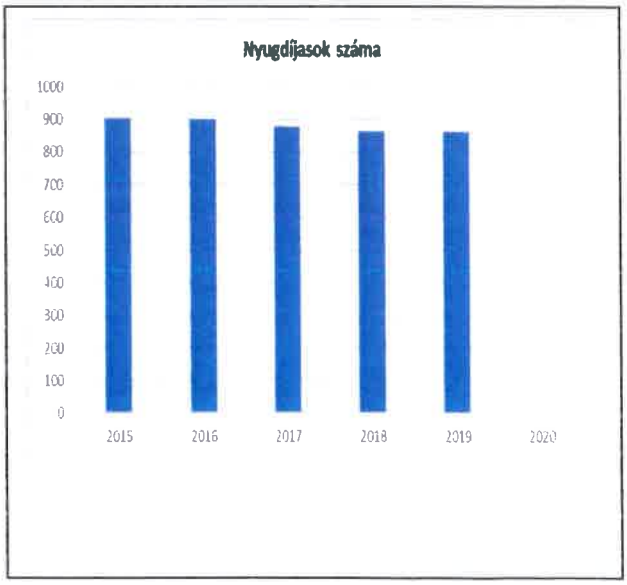
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 feletti értéket mutat, mely egyre öregedő népességszerkezetre utal.
A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal: - nő az idősek aránya a társadalmon belül - nő az idős nők aránya a társadalmon belül - nő a várható élettartam.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	354	550	904
2016	351	550	901
2017	339	540	879
2018	326	539	865
2019	326	537	863
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

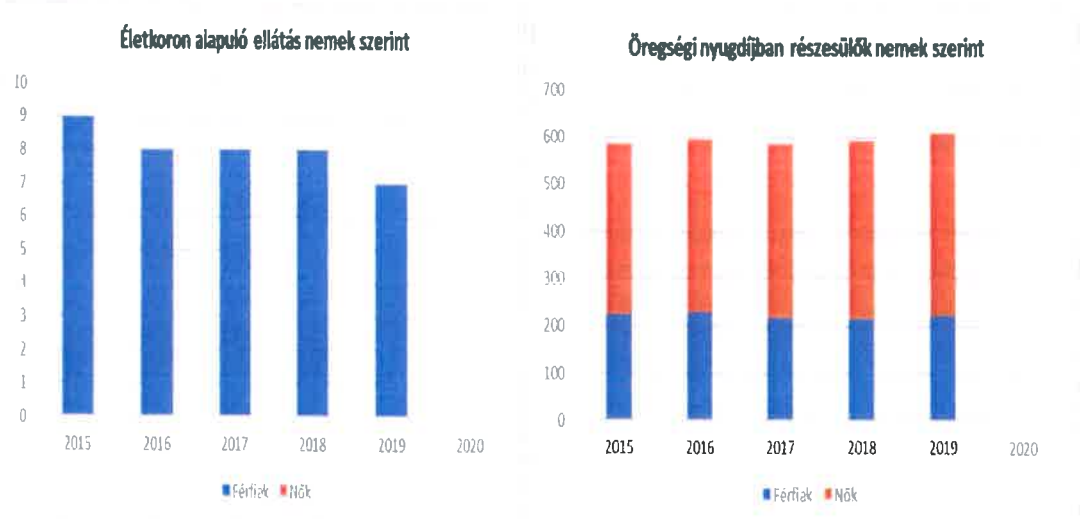

Az idősek nyugdíja a falvakban alacsonyabb, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma.
Üllésen a lakosság döntő többségének megélhetését a mezőgazdaság biztosítja, ezért jellemző, hogy a nyugdíjasok mezőgazdaságból is származó bevétellel egészítik ki nyugdíjukat.
A munkahelyek bizonytalanná válása tükröződik abban, hogy az időskorúak többsége az utóbbi időben a mielőbbi nyugdíjba vonulást választotta. A nők például előszeretettel választják a „Nők 40" program keretében történő nyugdíjba vonulást.
A táblázatból jól látszik, hogy a vizsgált időszakban mindvégig megmarad a nők jóval magasabb száma, ez jórészt a demográfiai adatokból adódik.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	9	n.a.	226	362	1	49	n.a.
2016	8	n.a.	229	367	1	47	n.a.
2017	8	n.a.	219	368	2	47	8
2018	8	n.a.	216	378	n.a.	41	7
2019	7	n.a.	224	386	1	36	7
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:
TEIR, KSH
Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben magasabb, az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak számánál, ez a tendencia demográfiai adatokkal támasztható alá. Ugyanez elmondható az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők esetében is. Időskorúak járadékában a település lakosságszámának nagyon alacsony aránya részesül.
Sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességen belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében.

Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban (jellemzően kádárkockában) való maradás esetén a rezsi költség, de jelentkezik az élelmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	105	82	80	79	72	0
41-45 év (TS 042)	Fő	12	15	10	11	4	n.a.
	%	11,43%	18,29%	12,50%	13,92%	5,56%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	12	9	7	7	10	n.a.
	%	11,43%	10,98%	8,75%	8,86%	13,89%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	14	5	6	10	10	n.a.
	%	13,33%	6,10%	7,50%	12,66%	13,89%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	20	14	9	8	5	n.a.
	%	19,05%	17,07%	11,25%	10,13%	6,94%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	12	14	14	13	n.a.
	%	9,52%	14,63%	17,50%	17,72%	18,06%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők aránya 2015-ről 2019-re emelkedett. A vizsgált többi korcsoportok többségében évről évre csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát. Országosan is nehéz elhelyezkedni, illetve a munkaerő-piacra visszakerülni 61 év felett, és ez a tendencia Üllés településre is igaz.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen az időskorú személyek foglalkoztatásáról sajnos nincs tudomásunk, bár, ha foglalkoztatnak is idős személyt, az nem lehet jelentős mértékű. Az önkormányzat intézményeiben nincs időskorú foglalkoztatás, sem közfoglalkoztatás.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A településen hátrányos megkülönböztetés az időskorúak foglalkoztatása területén az önkormányzati intézményeknél nem volt, és a településen lévő egyéb munkáltatók esetében sincs tudomásunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az időskorra jellemző megbetegedések- a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, sokszor elkülönül a társadalomtól, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik. Egyre több embernél alakul ki a demencia.

Az egyik legjelentősebb önként vállalt feladatunk biztosítani a település háziorvosi körzeteibe tartozó üllési lakosok számára a vérminták levételét és szállítását. Ehhez a vérvételi helyiséget az önkormányzat biztosítja, a megfelelő egészségügyi személyzetet pedig szerződés alapján a MEDI-CSI 2000 Egészségügyi Szolgáltató Bt.
Szintén önként vállalt feladat az önkormányzat által évente megrendezésre került szűrővizsgálati hét, amelyen főként az idősebb korosztály képviselteti magát. A héten megjelentek a szakorvosi vizsgálatokat helyben, a legtöbb esetben ingyenesen tudják igénybe venni.

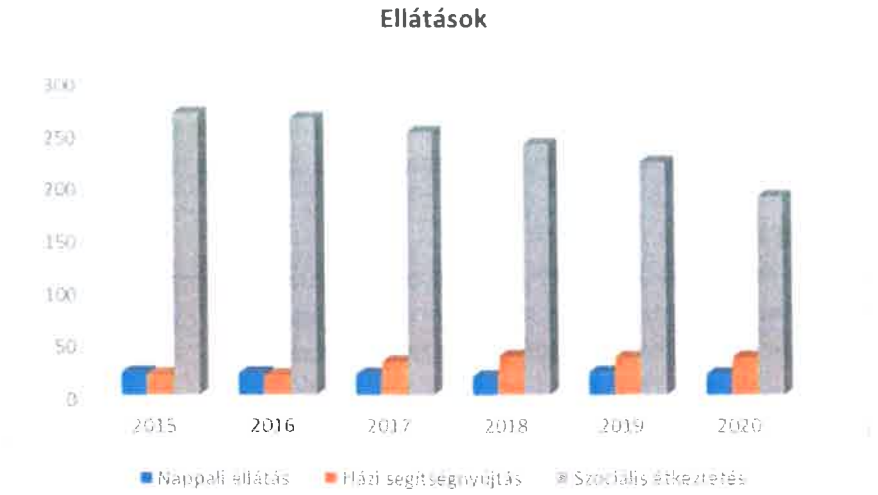
Az orvosi rendelők felújítását, bővítését és korszerűsítését pályázati projekt által megvalósítottuk. Az így megújult épületet 2019. januárjában adtuk át a lakosoknak.

A felújított intézményben tervezzük fizetős egészségügyi szakellátások indítását, megkönnyítve ezzel a szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	595	22	20	269
2016	607	21	19	264
2017	613	20	32	251
2018	619	18	37	239
2019	644	22	36	222
2020	654	20	36	189

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

Kötelező feladat az időskorúak nappali ellátása. Az ellátást 2017-ben 20 fő vette igénybe, ez a létszám javarészt állandó.
Házi segítségnyújtás szolgáltatás iránti igény folyamatos nő, ennek okai: demográfiai tendenciák, idősek egészségügyi állapotromlása, az idősek otthona férőhely kapacitás végessége. Sok esetben a gyermekek messzebb laknak, dolgoznak, így az idős szüleikre nem tudnak megfelelően figyelni.
A szociális étkeztetés iránti igény meglepő, de csökken. Ennek oka talán az lehet, hogy itt falun az idősek megtermelik maguknak az ebédhez szükséges alapanyagokat (zöldség, gyümölcs, háziállat) és olcsóbbnak tartják az ebédet otthon megfőzni, saját ízlésük szerint.

Az önkormányzat tekintettel a település hatalmas tanyavilágára 3 körzettel biztosítja a tanyagondnoki ellátást. 2017-ben a tanyagondnoki szolgáltatás 3 tanyagondnoki körzettel – 105 fő állandó ellátotti létszámmal, addig 2020-ban már 134 fő állandó ellátotti létszámmal működött – ami jelentős emelkedést mutat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A település integrált kulturális intézménye a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár, melynek része a Községi Könyvtár és a Közösségi Ház. Az intézmény lehetőséget biztosít az idősek kulturális, közművelődési és közösségi igényeinek kielégítésére.
A művelődési ház térítésmentesen biztosít helyet a Nyugdíjas Klubnak és a nyugdíjas korosztályt tömörítő Estike Népdalkörnek – az Alkotóház a kézműveskedni vágyóknak.
Az idősebb korosztály életterét biztosító külterületen *(a tanyán élő, halmozottan hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőségének biztosítása, valamint a könyvtári szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférés érdekében...)*

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságára vonatkozóan pontos információink nincsenek. Tapasztalatunk azonban az, hogy a sokszor messzebbre, akár külföldre elköltözött családtagokkal – gyermekkel, unokákkal – való kapcsolattartás miatt egyre többen vállalkoznak a neten való „szörfözésre".
A Déryné Művelődési Ház és Könyvtár az elmúlt években több alkalommal is indított gyakorlatorientált, könnyen elsajátítható informatikai képzést. Legutóbb 2018. júliusában és augusztusában pl. a GINOP pályázati program keretében került sor egy Tanúsítványt adó tanfolyam elsajátítására. (a résztvevők tablettet is kaptak) A célcsoportot a 16-65 éves korosztály adja. Sajnos a továbbképzés ezen formája – vélhetően a covid-19 járvány miatt – leállt.

d) a generációk közötti programok.

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősek is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen települési programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Igénybe vesszük az ő segítő közreműködésüket is, több rendezvényen lépnek fel többek között az Estike Népdalkör és a Királydinnye citerazenekar tagjai is.
A nappali ellátásnak helyet adó szociális központ „lakói" évente több rendezvényt is tartanak: nőnap, anyák napja, idősek világnapja, mikulás és karácsony alkalmából. A meghitt ünnepségen az iskolások köszöntik őket, kis műsorral kedveskednek nekik. Az idősek

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön az idősek sajátos igényeit kielégítő programok szervezéséről a nyugdíjas klub foglalkozik. A klubnak kiemelkedő szerepe van az egyedül élő idős emberek magányának feloldásában, segítésében.
Üllésen a nyugdíjas klub tevékenysége igen sokrétű, szerteágazó tevékenységük kiterjed a következőkre:

- népdalkör működtetése,
- közös foglalkozások szervezése,
- közös kirándulás(ok) szervezése,
- önkormányzati rendezvényeken való részvétel, közreműködés,
- névnapok közös megünneplése.

A programokat az önkormányzat - a civil szférával közreműködve - anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik megvalósítani, támogatni, melyek az alábbiak:

- Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ üllési tagintézménye Anyák Napi ünnepsége,
- az idősek tiszteletére az Idősek Világnapi ünnepsége,
- az Estike Népdalkör szervezésében a térségi Dalostalálkozó,
- a Citeraklub szervezésében a szintén térségi Citerás Találkozó.
- a 6.3 a) pontban már említett Egészségvédelmi Hét

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségi állapotromlás	A településen célzott egészségügyi szűrések, Prevenciós szemlélet erősítése
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése
Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
A rezsitámogatás csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

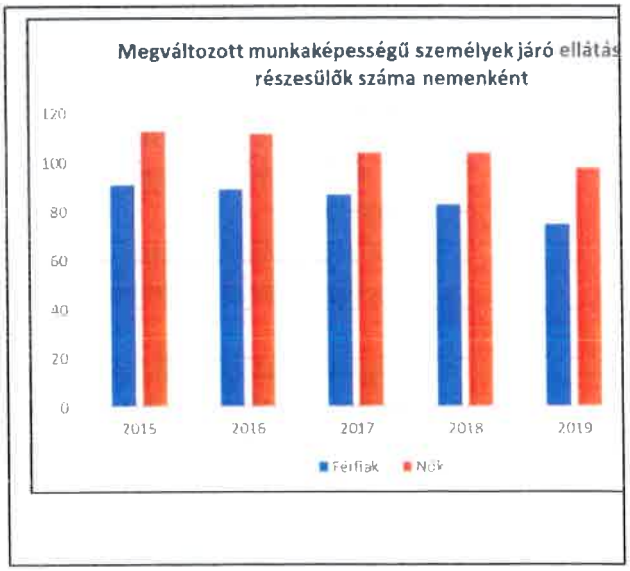
Fogyatékkal élő az a személy, aki tartósan, vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza, vagy gátolja.

A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi, vagy egyéb érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb
akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony é másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.
A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességen belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékossággal élők között minden tizedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékossággal élők aránya 21,6 % volt. A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb. A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.
A fogyatékossággal élő személyeket két csoportba sorolhatjuk a sérülés fennállása alapján:
- veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossággal rendelkezők,
- későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett károsodással rendelkezők.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	91	113	204
2016	89	112	201
2017	87	104	191
2018	83	104	187
2019	75	98	173
2020	n.a.	n.a.	-

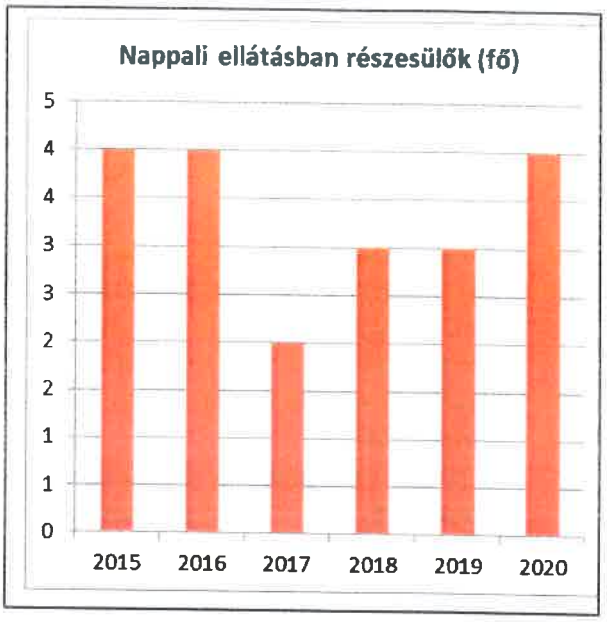
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az aktív korú népességen belül 2015-ben 6,8 %-ot, 2019-ben pedig 5,8 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek aránya, ami kismértékben csökkenő tendenciát mutat.
A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja. A vizsgált években a nők jelentek meg magasabb számban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	4
2016	4
2017	2
2018	3
2019	3
2020	4

Forrás: szociális intézmény

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek 61 év felettiek és mozgásszervi fogyatékosok.

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.
A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. tv (továbbiakban: Fot) 15-16 §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.
A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezésck, megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.
Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem valósítható meg, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

A fogyatékkal küzdők elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosság esetén még jelentősebb.
Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.

Az önkormányzatnak sajnos jelenleg nincs pluszforrása, illetve nincs olyan munkakör(ök) sem, amellyel testi, szellemi, vagy érzékszervi fogyatékosokat foglalkoztathatna.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;
Nincs tudomásunk ilyen lehetőségről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Kistérségi keretek között, Bordány gesztorságával, helyi gondozó foglalkoztatásával működtetjük a támogató szolgálatot. A szolgáltatás helyi telephelye a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ üllési tagintézményében található.
Üllésen 1 fő szakképzett személy heti 10 órában látja el a gondozói (személyi segítői) feladatokat.
Célja: a különböző fogyatékossági csoporthoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedésének elősegítése annak érdekében, hogy a megszokott, otthon környezetükben élhessék önálló, önrendelkező életüket. Mindezt a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belül speciális segítségnyújtás révén valósítja meg.
Az otthonukban élő fogyatékos emberek számára korlátozottak a lehetőségek a különféle szolgálatások, oktatás, művelődés, sportolás, rekreáció igénybevételére.
A személyi segítő szolgálat célja segítséget nyújtani a fogyatékos emberek életviteli és életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez, szociális és szabadidős tevékenységhez, illetve információ nyújtásával segíteni, hogy ügyei intézésében döntési helyzetbe kerülhessenek.

A szolgálat személyszállítási feladatainak elvégzésére egy 8 személyes szállításra alkalmas Mercedes Vito Tourer típusú személygépjármű, valamint helyettesítő gépjárműként egy Peugeot 206 és egy Suzuki Ignis személygépjármű áll rendelkezésre.
A szolgálat 2021. évben az alábbi szolgáltatási elemeket biztosította:
-tanácsadás, esetkezelés, szállítás, gondozás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, felügyelet, készségfejlesztés, gyógypedagógiai segítségnyújtás.
A szolgálat együttműködik a hivatalokkal, egészségügyi ellátórendszerrel, szociális intézményekkel, oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel, munkaügyi központtal, mely révén komplexebben és hatékonyabban tudnak segíteni a fogyatékkal élőknek és családjaiknak, hozzájárulva az esélyegyenlőség megteremtéséhez.
2021. december 31-én 6 fő részesült a támogató szolgálat szolgáltatásaiban Üllésen.
A szolgáltatást többségében kiskorú gyermekek-, fiatalkorúak és a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek veszik igénybe.

A fogyatékos – elsősorban a mozgáskorlátozott - személyek munkaerő-piaci integrációjában is közreműködő szervezet a 2013. március 1-jén megalakult Mozgáskorlátozott Egyesület Együtt—Egymásért csoportja, amely az információnyújtástól egészen a gyakorlati segítségnyújtásig mindenben segít. A szervezet kirándulásokat, különböző közös programokat szervez tagjai számára, a havi egyszeri megbeszéléseken kívül. (*Az üllési egyesületnek a mozgássérült tagokon kívül Down kóros, látássérült tagjai is vannak).*

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátások

-a fogyatékossági támogatás: a Fot 22. §-a alapján biztosított fogyatékossági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás,

-megváltozott munkaképességű személyek ellátása: az ellátásra az a személy jogosult, aki a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltötte, és akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos, vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően – a jogszabályban meghatározottak szerint – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.
A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően rehabilitációs ellátást vagy rokkantsági ellátást lehet megállapítani.

-rokkantsági járadék: jogosult az a személy, akinek a 25 életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

-közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm.rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

-parkolási igazolvány: a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003.(XII.1.)Korm.rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,

aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott
aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül
akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek
aki vaknak, gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősül

A fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a falugondnok Szegedre, vagy Mórahalomra szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

-az Üllési Polgármesteri Hivatal és az épületében található kormányablak, a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár, az Üllési Önkormányzat Konyha, a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegysége, a Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és az Erdei Iskola épülete részlegesen akadálymentesítettek. Az épületekbe való bejutás biztosított. Az iskola kétszintes, a feljutást külső lift segíti.

-Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ üllési tagintézménye, valamint az Egészségház (háziorvosi rendelők, fogorvosi rendelő és védőnői Tanácsadó) teljesen akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen a kulturális programok a Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban, valamint a nagyobb mérvű rendezvények az Üllési Vásártéren, vagy a Horgásztónál kerülnek megrendezésre. Az ingatlan részlegesen akadálymentesített, a másik két helyszín pedig nyílt tér, ezáltal a kulturális programokhoz való hozzáférés biztosított.

A fogyatékosok a sportrendezvényeket szintén el tudják érni. A település sportrendezvényei egyrészt az iskola tornatermében kerülnek megrendezésre, mely részben akadálymentesített (nincs küszöb, mozgáskorlátozott mosdó) másrészt az Erdélyi utcai futballpályán és a műfüves pályán, melyek nyílt téren találhatóak, elérhetőek. *(A sportöltöző épülete rámpával felszerelt, mozgáskorlátozott mosdó található benne)*

A település lakóit a Képviselőtestület által kiadott, havonta, ingyenesen megjelenő „Üllési Körkép" című lapon keresztül, valamint a www.ulles.hu honlapon keresztül informáljuk.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
Az önkormányzati munkahelyek (intézmények) akadálymentesítettsége a 7.3 a) pont szerint megoldott)
A helyi Postahivatal épületébe a bejutás szintén biztosított, a küszöb nélküli ajtó, fotocellás, automata.
A nagyközségben lévő 3 élelmiszerbolt közül 2 boltba tudnak bejutni megfelelően a mozgásszervi fogyatékosok, küszöb nélküli, fotocellás ajtó segítségével.
A gyógyszertár épülete megközelíthető épületébe a bejutás – hagyományos, de küszöb nélküli ajtón keresztül biztosított.
A településen lévő egyéb munkahelyek akadálymentesítettségéről pontos információval nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A járdák, parkok akadálymentesítettsége megoldott.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatásokat a Támogató Szolgálat látja el, melyet működéséről, céljairól a 7.1 d) pontban olvashatnak.
A településen a fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló egyéb helyi szolgáltatás – pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.) nincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékosok számára pozitív diszkriminációról az önkormányzatnak nincs tudomása.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja minden hónap első péntekén csoportfoglalkozást tart, ahol a tagokat érintő, érdeklő információkat hallhatnak, esetlegesen külső előadókkal, ott tapasztalatcsere is folyik.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely rendszeres létfenntartási támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára. Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj" is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat. A fogyatékossággal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékosság-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékosság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a településen élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben. Ehhez nagyban hozzájárul a helyi mozgáskorlátozottakat (de más fogyatékkal élőket is) összefogó civil szervezet tevékenysége.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Infokommunikációs tájékozódás nehezített	Infokommunikációs akadálymentesítés (pl. honlap megújítás)
A fogyatékkal élők személyek társadalmi aktivitása alacsony	A Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportjának pénzbeli és természetbeni támogatása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségi állapot folyamatos romlása	Az egészégtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása
A kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere.

Az önkormányzat egy-egy a civil életet is befolyásoló döntés előkészítésébe bevonja az adott szervezetet. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek a szervezetek.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez.

A településen jelenleg 22 civil szervezet működik.
- Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén működő szervezetek:
  FONÓ Alapítvány, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Írói Klub, Üllési Folkműhely Egyesület

- a célcsoportok életfeltételeinek javítása érdekében humán, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek:
  Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület, Nyugdíjas Klub, Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, Karitász Üllési Csoportja, Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak üllési csoportja, Suli Alapítvány, VÉSZ Üllés Egyesület, Üllési Gazdakör
- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató szervezetek:
  Üllési Életmód Klub, Üllési Ifjúsági Sportegyesület, Üllési Sakkszakosztály, Árpád Horgászegyesület, Jóga Klub, Kincsem a Lovassportért Egészséges Gyermekekért, a Természetért Alapítvány
- a közbiztonságot támogató szervezetek:
  Üllési Polgárőr Egyesület, Üllés Nagyközségi Önkéntes Tűzoltó Egyesület,

- környezetvédelem terén működő szervezet:
Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi önkormányzat nincs, az egyház közösségi munkája nem igazán jelenik meg.
Az Önkormányzat a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 16/2020.(XI.11.)önkormányzati rendeletében meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a fenti szervezeteket és azok rendezvényeit.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a Program 2.2 pontban bemutatott partnerségi, kapcsolódási pontok mellett – szélesebb körben is keresi az együttműködés lehetőségét.
Üllés Nagyközségi Önkormányzat 2007-ben együttműködési megállapodást kötött a romániai Torockó-Torockószentgyörgy település önkormányzatával, amellyel elsősorban kulturális kapcsolatokat ápol.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

- a *mélyszegénységben élőkkel* kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja szintén e lakosságcsoport érdekeit képviseli, adományok osztásával, különböző kedvezmények nyújtásával.

Karitász Üllési Csoportja
Fő tevékenységi köre a hátrányos helyzetű személyek, családok segítése. Ennek érdekében adományokat gyűjt, kirándulásokat, rendezvényeket szervez.

- *a gyermekekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:*
Üllési Ifjúsági Sportegyesület ingyenes sportolási lehetőséget biztosít – a futball és kézilabda szakágakban – a gyermekek számára

Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület egyik fő tevékenységi köre a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, ennek érdekében pl. táborokat szervez, különböző pályázati programokat bonyolít le

A FONÓ Alapítvány és a FONÓ Néptáncegyüttes a gyermekek kulturális életében, a hagyományőrzésben vállal szerepet.

Szintén a gyermekek kulturális fejlesztésében vállal részt a fiatalok utánpótlását felvállaló Királydinnye citerazenekar. A zenekar a heti rendszerességű próbákat fellépési lehetőségekkel színesíti.

- *a nőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:*
A csak nőket tömörítő jóga klub az egészséges életmódra nevelést, gondolkodást biztosítja, az egészségmegőrző torna pedig elsősorban fizikális egészséges célozza a heti összejövetelek alkalmával.

Az idősekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A kulturális igények az Estike Népdalkör és a Királydinnye citerazenekar, az Írói Klub működésével biztosítottak.

Az idősek társas kapcsolatainak kielégítésére a Nyugdíjas Klub hivatott. A klub hetente szerdai napon működik, az idősek beszélgetnek, kártyáznak, sakkoznak, kirándulásokat szerveznek stb.

Az Üllési Életmód Klub elsősorban az idősebb korosztályt tömöríti. A klub a havi egyszeri összejöveteleit az egészséges étkezés és életmód témaköré szervezi.

Az Üllési Polgárőr Egyesület működése során az egész település közbiztonságát szolgálja, azonban fokozott figyelmet fordít az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedésekre. Járőrözései során gyakran járőrözik a tanyavilágban és az idősebb lakosok életterét biztosító utcákban.

A fogyatékkal élőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A fogyatékkal élők életkörülményei, társas kapcsolatainak javítását tűzte ki célul a Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak üllési csoportja. A klubtagok havonta egyszer gyűlnek össze.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, oktatási-nevelési, közművelődési szakemberek, így a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde vezetője, a bölcsőde részintézmény vezető, a Homokháti Szociális Központ Üllési Tagintézménye vezetője, a Védőnői Szolgálat munkatársa, a – Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója, a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár dolgozói, a családgondozó.

Az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárása elkészítésének módszere az online kapcsolattartás, majd a program-tervezet véleményezésére vonatkozott.
A program az önkormányzat honlapján, a www.ulles.hu honlapon közzétételre kerül, így az állampolgárok is megismerhetik az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A program az önkormányzat honlapján, a www.ulles.hu honlapon közzétételre kerül, így az állampolgárok is megismerhetik az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az alacsony iskolai végzettségű személyek körében a szegénység oka a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása
	A lakosok egészségügyi állapota az országos átlagnak megfelelő, romló egészségügyi állapot	Az egészégtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
	Szociális bérlakások elavult korszerűtlen állapota	Szociális bérlakások felújítása
	Kis település lévén kevés a munkahely	Ipari terület hasznosítása
	Az alacsony jövedelmű emberek számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a lakosság közüzemi tartozásai	Szociális alap létrehozása
Gyermekek	Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban	Családi programok szervezése
	Az óvodai nevelést megelőző bölcsődés életkorban a fejlesztésre szoruló a gyermekek ellátáshoz juttatása nem minden esetben megoldott.	a 0-3 éves korú gyermek kora fejlesztése biztosításának a kialakítása
	A kamasz és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettsége magas	Gyermek- és ifjúsági klub kialakítása, szabadidő hasznos eltöltése
Idősek	Egészségi állapotromlás	A településen célzott egészségügyi szűrések, Prevenciós szemlélet erősítése
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése
	Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása

Nők	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak esetén a segítség elérhetőségeinek nyilvánosságra hozatala
	A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése.	A gyermekek számára táborok szervezése
Fogyatékkal élők	Infokommunikációs tájékozódás nehezített	Infokommunikációs akadálymentesítés (pl. honlap megújítás)
	A fogyatékos személyek társadalmi aktivitása alacsony	A Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja pénzbeli és természetbeni támogatása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az egészségi állapot folyamatos romlása	Az egészégtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása
	A kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi közösségbe beilleszkedve a közösségi normákat betartva képesek élni, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres.
Fontos számunkra, ***hogy a mélyszegénységben élők életszínvonala emelkedjen***
Kiemelt területnek tartjuk a ***gyermekek fejlődési esélyeinek javítását***
Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az ***idősek számára méltó öregkor, egyben „szépkor" legyen***
Elengedhetetlennek tartjuk a ***nők esetén az otthon és a munkahely közötti egyensúly megteremtését***
Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a **fogyatékkal élők** életesélyei javuljanak

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása**
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegénység oka és következménye a munkanélküliség, az alacsonyan iskolázott személyek száma nem csökken
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: munkanélküliek számának csökkentése (főként az alacsonyan iskolázott személyek esetén) Rövidtávú cél: a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal való kapcsolatfelvétel, - tartás Középtávú cél: a foglalkoztatási program lebonyolítása Hosszú távú cél: munkanélküliek számának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1) Felmérés a lehetséges foglalkoztatási területekről (pl. intézmények, közterületek, különböző célok megvalósítása stb) 2) Kapcsolatfelvétel és folyamatos kapcsolattartás a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal 3) Foglalkoztatással kapcsolatos dokumentumok elkészítése 4) A foglalkoztatási program lebonyolítása, elszámolás
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális ügyintéző, Technikai Csoport vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	A tevékenységek folyamatosak, határidő: 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1) Rövidtávon: a felmérés elkészült, a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával a kapcsolatfelvétel sikerült 2) Középtávon: a szükséges dokumentumok rendelkezésre állnak, a támogatási szerződés megkötésre került 3) Hosszú távon: 18 fő munkanélküli bevonásra került a foglalkoztatási programba, a kitűzött célok (intézmény munkálatok, közterületi munka, egyéb munka stb.) megvalósultak
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/központi támogatás Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Központi költségvetési kerct függő

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Egészségtudatos életmódra nevelés, szűrővizsgálatok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosok egészségi állapota az országos átlaghoz hasonló, romló egészségi állapot
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: Az egészségügyi állapot javítása Rövidtávú cél: Egészségvédelmi Hét/szűrővizsgálatok szervezetése Középtávú cél: a lakosság évenként szűréseken való megjelenése Hosszútávú cél: Egészségtudatos életforma kialakulása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Ágazati Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Egészségügyi és szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvétel 2.) Kapcsolatfelvétel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A propagandaanyag elkészítése - szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsgálatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a kiszűrt betegségtípusok begyűjtése, háziorvosok általi elemzése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: Polgármesteri Hivatal igazgatási ügyintézője, vizsgálatot végző orvosok, háziorvosok, védőnő, szociális területen dolgozók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Jelenleg még fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Szociális bérlakások felújítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	**A bérlakások elavult korszerűtlen állapotban vannak**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A bérlakáshelyzet javítása, a lakók életminőségének javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024., Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése/pályázat benyújtása/saját forrás biztosítása 2.) Kivitelezés lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: műszaki ügyintéző, Technikai Csoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	folyamatos, a felújítás lakásonként történik, az egyes bérlők kiköltözését követően (2027. december 31.)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Energetikailag és esztétikailag megújult lakás(ok)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az energetikailag is megújuló lakás fenntartása költséghatékonyabb lesz
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Ipari terület hasznosítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	Kis település lévén kevés a munkahely
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Munkanélküliség csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2021-2027. Településfejlesztési koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A kialakított területen a vállalkozókkal szerződéskötés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: jegyző, műszaki ügyintéző, vállalkozók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Bérleti szerződések elkészülnek. A terület infrastrukturális kiépítettsége bővül
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati humán erőforrás, vállalkozók anyagi/pályázati forrásai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A terület fenntartása a vállalkozók által befizetett bérleti díjból történik.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Az alacsony jövedelműek (gyerekek, idősek, fogyatékosok) számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A lakosok, illetve az átutazók számára is egy színvonalas kikapcsolódási, szórakozásoi lehetőség megvalósítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése 2.) Pályázat benyújtása 3.) Támogatási szerződés megkötése, közbeszerzési eljárás lebonyolítása, vállalkozói szerződés megkötése 4.) Kivitelezés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Támogatási szerződés, engedélyes tervek, vállalkozói szerződés, átadott létesítmény
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az önkormányzat karbantartásával megoldott
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Szociális alap létrehozása**
B	Feltárt probléma megnevezése	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a lakosok közüzemi tartozásai
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közüzemi tartozások mérséklése, elkerülése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Önkormányzati önerő biztosítása – alap létrehozása 2.) Rendeletalkotás – az igénybevétel feltételeinek rögzítése 3.) E lehetőség lakosság számára történő publikálása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: jegyző, pénzügyi-gazdálkodási csoportvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	tárgyévi költségvetés, önkormányzati rendelet, közüzemi tartozások miatt nehéz helyzetbe kerülő lakosok számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati forrás, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Részben fenntartható. Valószínű mindenkinek segíteni nem tudunk
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Családi programok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: a veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése Rövid távú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: programok szervezése, lebonyolítása Hosszú távú cél: Életminőség javulása, értelmes célok, hobbik felé fordulás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése, pályázatírás 2.) Programok lebonyolítása 3.) A projekt kiértékelése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: családsegítő, szociális dolgozók, védőnők
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Hosszú távon a családi programok eredményességének mutatója, hogy a résztvevő gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, nyitottabbak, az érdeklődési körük kiszélesed
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Sikeres pályázat – Támogatási szerződés Sikeres programszervezés, a résztvevők száma (jelenléti ív)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi és humán erőforrás biztosítása révén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Gyermek és ifjúsági klub kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése)**
B	Feltárt probléma megnevezése	A kamasz- és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettség magas
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: a gyermekek, fiatalok számára a közösségi élet fejlesztése Rövidtávú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: pályázat lebonyolítása (kivitelezés stb.) Hosszútávú cél: a klub átadása, fenntartása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázatírás 2.) Tervezés, engedélyeztetés, közbeszerzés 3.) Beruházás megkezdése, lebonyolítása 4.) Létesítmény átadása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző, Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Kiviteli tervek, kész létesítmény, klubfoglalkozások
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fiatalok közül felelős klubvezető keresése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Generációs programok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése Rövidtávú cél: kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel Középtávú cél: olcsó, illetve ingyenes programok szervezése Hosszú távú cél: az idősek elszeparálódásának megakadályozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel 2.) Egyeztetés a programokról 3.) Források keresése 4.) A programok lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója, családsegítő, szociális központ tagintézményvezető, Nyugdíjas Klub vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	plakátok, a rendezvényen résztvevők száma, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás/önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek gyakran válnak áldozattá
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek áldozattá válásának megakadályozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Igényfelmérés a helyi újságon keresztül 2.) Pályázatírás 3.) Készülékek átadás az igénylőknek 4.) Elszámolás 5.) Helyi újságban figyelemfelhívó cikkek megjelentetése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: szociális központ tagintézmény-vezető, Nyugdíjas Klub vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Készülékek átadása, újságcikkek, bűnesetek csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A készülékek fenntartása a beszerelés után megoldott A bűnmegelőzési újságcikkek megjelentetése az Üllési Körképben folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**A nők elleni erőszak megállítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Újságcikkek közzététele Kevesebb erőszakos cselekmény elérése A nők gondolkodásmódjának formálása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Kapcsolatfelvétel segítő szervezetekkel 2.) Újságcikkek közzététele
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: jegyző, szociális ügyintéző, családsegítő, védőnő
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A rendőrség éves beszámolója, újságcikkek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság a humánerőforrás révén adott
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**A gyermekek számára táborok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az anyák helyzetének, munkavégzésének segítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati lehetőség keresése, benyújtás (2023-től kezdődően) 2.) Igényfelmérés – nyertes pályázat esetén 3.) Kommunikáció a táborszervezőkkel 4.) Plakátok, szóróanyagok készítése 5.) tábor lebonyolítása 6.) Értékelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: családsegítő, általános iskola - pedagógusok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pályázati anyag, plakát(ok), névsor, fényképek, elszámolás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás és humán erőforrás, illetve önkormányzati épület (Erdei Iskola)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati költségvetésből
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Infokommunikációs akadálymentesítés (pl. honlap megújítás)**
B	Feltárt probléma megnevezése	Infokommunikációs tájékozódás nehezített
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők információkhoz való hozzásegítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024 Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Honlap-tervezet elkészítése 2.) Szerződéskötés az informatikai vállalkozóval 3.) Honlap akadálymentesítése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztvevők: informatikus
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesített honlap
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás Humán erőforrás: vállalkozó informatikus
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság többletköltséget nem igényel
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja pénzbeli és természetbeni támogatása**
B	Feltárt probléma megnevezése	**A fogyatékkal élők társadalmi aktivitása alacsony**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közösség megerősítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2019-2024. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás közzététele 2.) Szerződéskötés 3.) Elszámolás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztvevők: polgármesteri hivatal ügyintézője, civil szervezet vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	pályázati felhívás, támogatási szerződés, a civil szervezet rendezvényeinek dokumentumai (fényképek, jelenléti ívek)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás, civil szervezet vezetője önkéntes munkájával segíti a szervezet munkáját
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkéntes munkával fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézke-dés sorszá-ma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredménye-inek fenntarthat-ósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0.	**Településszintű probléma**											
1	Egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése	Az egészségi állapot folyamatos romlása	Egészségtudatos életforma kialakulása	Gazdasági Program	Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Ágazati Stratégia	1.) Egészségügyi és szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvétel 2.) Kapcsolatfelvétel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A propagandaanyag elkészítése - szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsgálatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a kiszűrt betegségtípusok begyűjtése, háziorvosok általi elemzése	Felelős: polgármester Résztvevők: Polgármesteri Hivatal igazgatási ügyintézője, vizsgálatot végző orvosok, háziorvosok, védőnő, szociális területen dolgozók	2027. december 31.	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás	Jelenleg még fenntartható	nem releváns

2	Szociális alap létrehozása	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a lakosok közüzemi tartozásai	A közüzemi tartozások mérséklése, elkerülése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1.) Önkormányzati önerő biztosítása – alap létrehozása 2.) Rendeletalkotás – az igénybevétel feltételeinek rögzítése 3.) E lehetőség lakosság számára történő publikálása	polgármester Résztvevők: jegyző, pénzügyi-gazdálkodási csoportvezető, szociális ügyintéző	2027. december 31.	tárgyévi költségvetés, önkormányzati rendelet, közüzemi tartozások miatt nehéz helyzetbe kerülő lakosok számának csökkenése	Önkormányzati forrás, humán erőforrás	Részben fenntartható. Valószínű minden kérelmezőnek segíteni nem tudunk	nem releváns
3	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése	A kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	A lakosok, illetve az átutazók számára is egy színvonalas kikapcsolódási, szórakozási lehetőség megvalósítása	Gazdasági Program 2019-2024.	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia	1.) Pályázati felhívás keresése 2.) Pályázat benyújtása 3.) Támogatási szerződés megkötése, közbeszerzési eljárás lebonyolítása, vállalkozói szerződés megkötése 4.) Kivitelezés, átadás	polgármester Résztvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző	2027. december 31.	Támogatási szerződés, engedélyes tervek, vállalkozói szerződés, átadott létesítmény	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő/humán erőforrás	Az önkormányzat karbantartásával megoldott	nem releváns

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása	A szegénység oka és következménye a munkanélküliség, az alacsonyan iskolázott személyek száma nem csökken	Általános cél: munkanélküliek számának csökkentése (főként az alacsonyan iskolázott személyek esetén) Rövidtávú cél: a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	1) Felmérés a lehetséges foglalkoztatási területekről (pl. intézmények, közterületek, különböző célok megvalósítása stb) 2) Kapcsolatfelvétel és folyamatos kapcsolattartás a Csongrád-	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális ügyintéző, Technikai Csoport vezetője	2027. december 31.	4) Rövidtávon: a felmérés elkészült, a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával a kapcsolatfelvétel sikerült 5) Középtávon: a szükséges dokumentumok rendelkezésre állnak, a	Pályázati támogatás/központi támogatás Humán erőforrás	Központi költségvetési keret függő	nem releváns

			Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal való kapcsolatfelvétel, - tartás Középtávú cél: a foglalkoztatási program lebonyolítása Hosszú távú cél: munkanélküliek számának csökkentése			Csanád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal 3) Foglalkoztatással kapcsolatos dokumentumok elkészítése 4) A foglalkoztatási program lebonyolítása, elszámolás		támogatási szerződés megkötésre került Hosszú távon: 18 fő munkanélküli bevonásra került a foglalkoztatási programba, a kitűzött célok (intézmény munkálatok, közterületi munka, egyéb munka stb.) megvalósultak		
2	Egészségtudatos életmódra nevelés, szűrővizsgálati hét szervezése	A lakosok egészségi állapota az országos átlaghoz hasonló, romló egészségi állapot	Általános cél: Az egészségügyi állapot javítása Rövidtávú cél: Egészségvédelmi Hét/szűrővizsgálatok szervezetése Középtávú cél: a lakosság évenként szűréseken való megjelenése Hosszútávú cél: Egészségtudatos életforma kialakulása	Gazdasági Program 2019-2024	Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Ágazati Stratégia	1.) Egészségügyi és szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvétel 2.) Kapcsolatfelvétel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A propagandaanyag elkészítése - szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsgálatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a	Felelős: polgármester Résztvevők: Polgármesteri Hivatal igazgatási ügyintézője, vizsgálatot végző orvosok, háziorvosok, védőnő, szociális területen dolgozók	2027. december 31.	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás	Jelenleg még nem releváns fenntartható

						kiszűrt betegségtípusok begyűjtése, háziorvosok általi elemzése						
3	Szociális bérlakások felújítása	A bérlakások elavult korszerűtlen állapotban vannak	A bérlakáshelyzet javítása, a lakók életminőségének javítása	Gazdasági Program 2019-2024.. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	1.) Pályázati felhívás keresése/pályázat benyújtása/saját forrás biztosítása 2.) Kivitelezés lebonyolítása	polgármester Résztvevők: műszaki ügyintéző, Technikai Csoport	2027. december 31.	Energetikailag és esztétikailag megújult lakás(ok)	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás	Az energetikailag is megújuló lakás fenntartása költséghatékonyabb lesz	nem releváns
4	Ipari terület hasznosítása	Kis település lévén kevés a munkahely	Munkanélküliség csökkentése	Gazdasági Program 2021-2027. Településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A kialakított területen vállalkozókkal szerződéskötés	polgármester Résztvevők: jegyző, műszaki ügyintéző, vállalkozók	2027. december 31.	Bérleti szerződések elkészülnek. A terület infrastrukturális kiépítettsége bővül	Önkormányzati humán erőforrás, vállalkozók anyagi/pályázati forrásai	A terület fenntartása a vállalkozók által befizetett bérleti díjból történik.	nem releváns
5	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése	Az alacsony jövedelműek (gyerekek, idősek, fogyatékosok) számára kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	A lakosok, illetve az átutazók számára is egy színvonalas kikapcsolódási, szórakozási lehetőség megvalósítása	Gazdasági Program 2019-2024.	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia	1.) Pályázati felhívás keresése 2.) Pályázat benyújtása 3.) Támogatási szerződés megkötése, közbeszerzési eljárás lebonyolítása, vállalkozói szerződés megkötése 4.) Kivitelezés, átadás	polgármester Résztvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző	2027. december 31.	Támogatási szerződés, engedélyes tervek, vállalkozói szerződés, átadott létesítmény	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő/humán erőforrás	Az önkormányzat karbantartásával megoldott	nem releváns
6	Szociális alap létrehozása	A rezsitámogatás központi tartozások csökkentése miatt várhatóan elkerülése emelkedni fognak a	A közüzemi mérséklése,	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	1.) Önkormányzati önerő biztosítása – alap létrehozása	polgármester Résztvevők: alapjegyző, pénzügyi-	2027. december 31.	tárgyévi költségvetés, önkormányzati rendelet, közüzemi	Önkormányzati forrás, humán erőforrás	Részben fenntartható. Valószínű minden kérelmezőnek	nem releváns

	lakosok közüzemi tartozásai			Stratégia	2.) Rendeletalkotás – igénybevétel feltételeinek rögzítése 3.) E lehetőség lakosság számára történő publikálása	gazdálkodási csoportvezető, szociális ügyintéző	tartozások miatt nehéz helyzetbe kerülő lakosok számának csökkenése		segíteni nem tudunk	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Családi programok szervezése	Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban	Általános cél: a veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése Rövid távú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: programok szervezése, lebonyolítása Hosszú távú cél: Életminőség javulása, értelmes célok, hobbik felé fordulás	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1.) Pályázati felhívás keresése, pályázatírás 2.) Programok lebonyolítása 3.) A projekt kiértékelése	polgármester Résztvevők: családsegítő, szociális dolgozók, védőnők	2027. december 31.	Hosszú távon a családi programok eredményességének mutatója, hogy a résztvevő gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, nyitottabbak, az érdeklődési körük kiszélesed	Sikeres pályázat – Támogatási szerződés Sikeres programszervezés, a résztvevők száma (jelenléti ív)	Anyagi és humán erőforrás biztosítása révén fenntartható	nem releváns
2	Gyermek és ifjúsági klub kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése)	A kamasz- és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettség magas	Általános cél: a gyermekek, fiatalok számára a közösségi élet fejlesztése Rövidtávú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: pályázat lebonyolítása (kivitelezés stb.) Hosszútávú cél: a	Gazdasági Program 2019-2024.	„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1.) Pályázatírás 2.) Tervezés, engedélyeztetés, közbeszerzés 3.) Beruházás megkezdése, lebonyolítása 4.) Létesítmény átadása	Polgármester Résztvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző, Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója	2027. december 31.	Kiviteli tervek, kész létesítmény, klubfoglalkozások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő, humán erőforrás	A fiatalok közül felelős klubvezető keresése	nem releváns

			klub átadása, fenntartása								
III. A nők esélyegyenlősége											
1	**A nők elleni erőszak megállítása**	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte	Kevesebb erőszakos cselekmény elérése Újságcikkek közzététele A nők gondolkodásmódjának formálása	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1.) Kapcsolatfelvétel segítő szervezetekkel 2.) Újságcikkek közzététele	Polgármester Résztvevők: jegyző, szociális ügyintéző, családsegítő, védőnő	2027. december 31.	A rendőrség éves beszámolója, újságcikkek	Humán erőforrás	A fenntarthatóság a humánerőforrás révén adott	nem releváns
2	**A gyermekek számára táborok szervezése**	A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése	Az anyák helyzetének, munkavégzésének segítése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021 | 1.) Pályázati lehetőség keresése, benyújtás (2023-tól kezdődően) 2.) Igényfelmérés – nyertes pályázat esetén 3.) Kommunikáció a táborszervezőkkel 4.) Plakátok, szóróanyagok készítése 5.) tábor lebonyolítása 6.) Értékelés	Polgármester Résztvevők: családsegítő, általános iskola - pedagógusok	2027. december 31.	Pályázati anyag, plakát(ok), névsor, fényképek, elszámolás	Pályázati támogatás és humán erőforrás, illetve önkormányzati épület (Erdei Iskola)	Pályázati költségvetésből	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Generációs programok szervezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Általános cél: Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése Rövidtávú cél: kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel Középtávú cél: olcsó, illetve ingyenes programok	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	1.) Kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel 2.) Egyeztetés a programokról 3.) Források keresése 4.) A programok lebonyolítása	Polgármester Résztvevők: Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója, családsegítő, szociális központ tagintézmé	2027. december 31.	plakátok, a rendezvényen résztvevők száma, fotók	Pályázati forrás/önkormányzati önerő, humán erőforrás	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.	nem releváns

			szervezése Hosszú távú cél: az idősek elszeparálódásának megakadályozása				nyvezető, Nyugdíjas Klub vezetője					
2	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése	Az idősek gyakran válnak áldozattá	Az idősek áldozattá válásának megakadályozása	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	1.) Igényfelmérés a helyi újságon keresztül 2.) Pályázatírás 3.) Készülékek átadás az igénylőknek 4.) Elszámolás 5.) Helyi újságban figyelemfelhívó cikkek megjelentetése	Polgármester Résztvevők: szociális központ tagintézmény-vezető, Nyugdíjas Klub vezetője	2027. december 31.	Készülékek átadása, újságcikkek, bűnesetek csökkenése	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő, humán erőforrás	A készülékek fenntartása a beszerelés után megoldott A bűnmegelőzési újságcikkek megjelentetése az Üllési Körképben folyamatos	nem releváns
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1	**Infokommunikációs akadálymentesítés (pl. honlap megújítás)**	Infokommunikációs tájékozódás nehezített	A fogyatékkal élők információkhoz való hozzásegítése	Gazdasági Program 2019-2024 Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	1.) Honlap-tervezet elkészítése 2.) Szerződéskötés az informatikai vállalkozóval 3.) Honlap akadálymentesítése	polgármester Résztvevők: informatikus	2027. december 31.	Akadálymentesített honlap	Önkormányzati pénzügyi forrás Humán erőforrás: vállalkozó informatikus	A fenntarthatóság többletköltséget nem igényel	nem releváns
2	**Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja pénzbeli és természetbeni támogatása**	A fogyatékkal élők társadalmi aktivitása alacsony	A közösség megerősítése	Gazdasági Program 2019-2024. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	1.) Pályázati felhívás közzététele 2.) Szerződéskötés 3.) Elszámolás	Polgármester Résztvevők: polgármesteri hivatal ügyintézője, civil szervezet vezetője	2027. december 31.	Pályázati felhívás, támogatási szerződés, a civil szervezet rendezvényeinek dokumentumai (fényképek, jelenléti ívek)	Önkormányzati pénzügyi forrás, civil szervezet vezetője önkéntes munkájával segíti a szervezet munkáját	Önkéntes munkával fenntartható	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

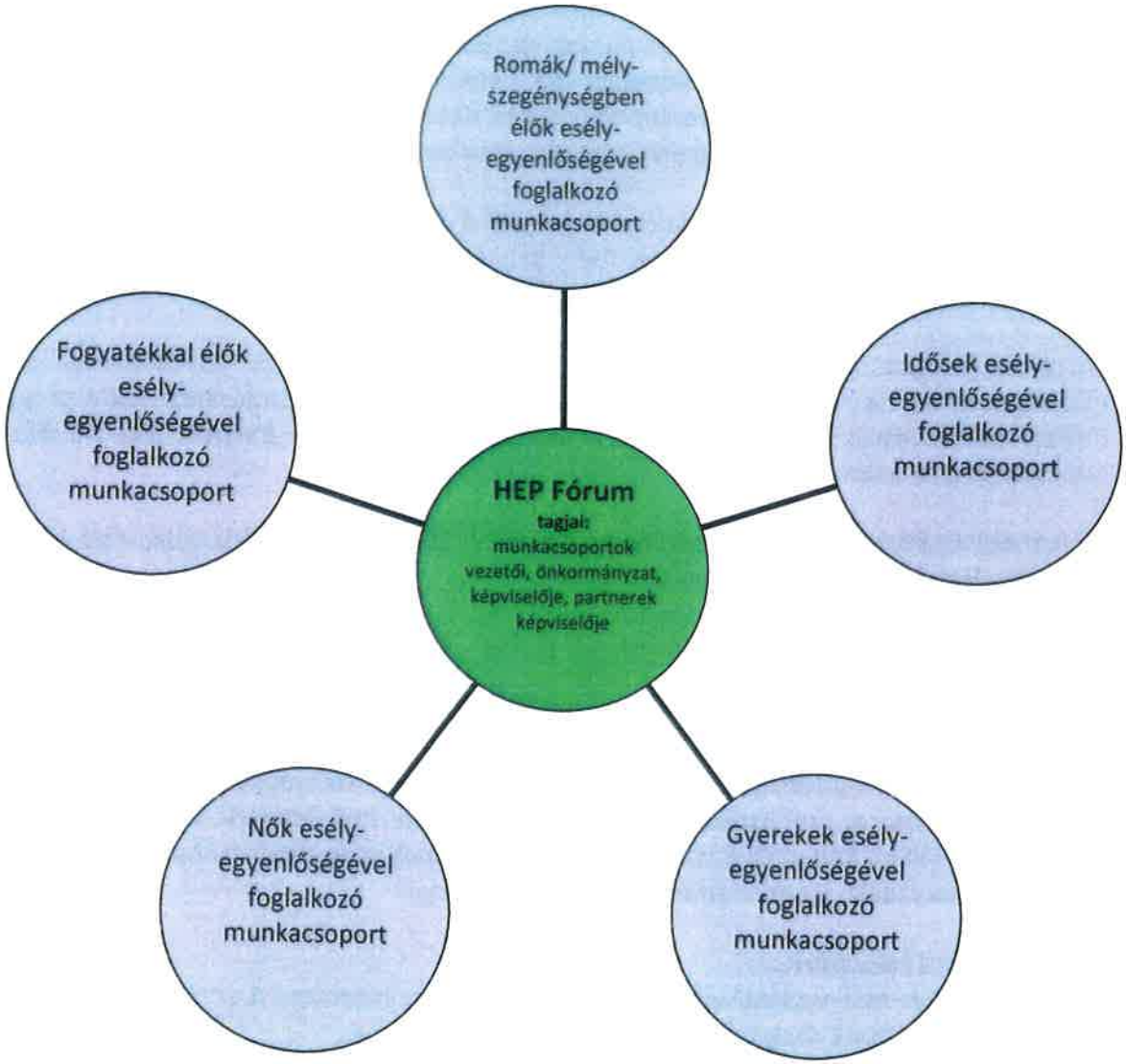
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település jegyzője,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Üllés nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 125/2022.(IX.06.)önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Üllés, 2022. szeptember 6.

Nagy Attila Gyula
polgármester